

Telephone No. 2544.

సంచిక చర్య

A black and white illustration showing a woman in a sari applying a substance from a small jar to a man's shoulder. The man is wearing a shirt with the word 'AMRUT' on it. In the background, there is a sign that reads 'AMRUT' above a seated figure.

249, ప్రేమరొద్దు, పోర్టు, బొలిపాయి.

సి. చన్మయ్య, ప్రొవైదరు.

M. S. M.

4204

1826   ଓଡ଼ିଶା-ରାଜ୍ୟ-ର   ଶାସନ-ସମ୍ବନ୍ଧରେ

175,
ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರೊಡನೆ
ಬೆಂಗಳೂರು.

ALL ORDERS NEATLY & PROMPTLY
EXECUTED WITH FULL GUARANTEE

WESTON'S SELECTED JEWELLERY

CATALOGUE FREE

175 CHINA BAZAAR ROAD, MADRAS.

అరణ్యమున గాఢముగా
 విక్రమముగాను, పూచిలో క
 రుడు చేడకలదును. వివిధ
 కృష్ణులగుటచేతను.

ది. నార్తయిండియన్ జూలరీ మాన్యు ఫాక్చరింగ్ కో, బెజవాడ

సవరను బంగారుకు, నీమవెండికి, రత్నములకు పూచీనిచ్చెదము
మానద్ర అన్నివిధములయ్యి బంగారు, వెండినగలు, వెండి మరచెబులు, గిన్నెలు వగయిరాలు యెల్లప్పుడు విక్రయ
మునకు స్థానులో యుండును. పచ్చలు, కంపులు, నీలములు, పువ్వురాగములు
అసలుజాతిలోను యిమిలేషనులోను విక్రయమునకు దొరకును. విశ్వ బ్రాహ్మణు
లకు వుపయోగించు అకరాట్లు, గాజులదిమ్మలు వగయిరాలు అన్ని పని సామానులు
సరసమయ్యి ధరలకు విక్రయించబడును. ఒకసారి మాతో వ్యాపారము చేసిన
మానమృతము మీకే తెలియును.

3962

ప్రాప్తయితురు, గుంటముక్కల రామమూర్తి, బెజవాడ.

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

“మేక్విస్” గారు వ్రాసిన స్వాతంత్ర్యలక్షణములు అను ఆంగ్లగ్రంథమునకు అనువాదము.

దేశభక్తి గలవా రందరు తప్పక చదువవలసిన అపూర్వ ప్రచురణము.

తపా ఖర్చు ప్రత్యేకము

మెల ప్రతి 1-కి రు 1-0-0.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మద్రాసు.

కొల్చులకు, ఇలుకునకు
స్లోన్స్ లైలమును వాడుడు. ఇది
రక్తమును మామూలుస్థితిలోనుంచి,
స్వేచ్ఛగా పారనట్లుచేయును.
ఈ ప్రకారము రక్త కూడుద
లను చెఱచి, పూర్తి బాధను,
పుండును మాన్పును.

**Sloan's
Liniment
kills pain!**

843

మైసూరు గవర్న మెంటు సోపు ఫ్యాక్టరీ

బెంగళూరు

మిక్కిలి నాణ్యమైన

పలురకముల పరిమళ సబ్బులు

ఉడుకుట కువయోగించు సబ్బులు, చందనపు సబ్బులు

మైసూరు గవర్న మెంటువారిచే తయారుకాబడుచున్నటువంటి

చందనపు సబ్బు ననుకరించుటకు; విదేశీయ పరిశ్రమలవారు

చాల ప్రయత్నించిరి, కాని, నాణ్యములోను, పరిమళమునందును

దీనికి సమానముగా చేయజాలకపోయిరి.

ఓవరములు గోరువారు, క్రింద చూపిన విలాసమునకు వ్రాయవచ్చును.

Best & Co., Ltd.,

P. O. Box 63,

Madras.

Sole Agents for the Madras Presidency,

MYSORE, TRAVANCORE & COCHIN.

దక్షిణ యిండియా రైల్వే ప్రత్యేక

సమావేశము

అధ్యక్షుడు ఎం. ఎస్. శేషయ్యంగారు. ఎం. ఎల్. వ.

సన్మానసభ్యులు: సి. రాజగోపాలరావుగారు

స్వాగతోపన్యాసము

సన్మానసభ్యులువారి పత్నీయన నేను మీకు స్వాగత
మొసగుచున్నాను. ఈ ప్రత్యేక సమావేశము మాసంఘటిక
యన ముఖ్యతను విషయ మైయున్నది. 1926 ప్రేమయూని
యను చట్టముప్రకారము సంఘమున నమోదుచేయించుటకు
తగిన యేర్పాటులను చేయుటకే యీ సభ
జరుపబడుచున్నది. రైల్వేపరిపాలనమునకు యీ ప్రాచీన
సుప్రసిద్ధ (నాగపట్టణము) నగరమే జన్మభూమి. 60 ఏండ్ల క్రిత
మిచట కొద్దియెత్తున ప్రారంభింపబడిన సంస్థయే నేడు సోతు
ఇండియను రైల్వేకంపెనీగా పరిణమించినది. దక్షిణదేశమునం
దంతటను వ్యాపించినది. అపారముగు లాభమును గడించుచున్నది.
రైల్వేకార్యక సంఘము మొదట నిచటనే యేర్పరచబడెను.
నాగపట్టణ కార్యక సంఘము మనదేశమునందలి కార్యక సంఘము
లలో చాల పవిత్రమైయున్నది. దక్షిణఇండియా రైల్వేవులవ్య
గల సంఘముగూడ మొదట నిచటనే యేర్పడెను. కాన నేడిసభ
యచట జరుగుటయే సమంజసము. 1924 నెచట రెండవసారి
సంఘసభ జరిగినప్పటికీ యజమానులు మనసంఘమును ప్రతి
నిధిసంఘముగా నామోదించిరి. మన తీర్మానములకు విలువ
నొసగ నారంభించిరి.

ఎం.ఎ.ఎం. క్రితము మన మొదటిసంఘ మేర్పడినది.
అటుపిమ్మట నైదు వార్షిక సభలును ఒక అవసరసభయును
జరిగినవి. ఇది ఏడవ సమావేశ మిపుడు జరుగ
నున్నది. మన యుద్యోగుల సమపాదములులేనిపరిస్థితిగాని
హెచ్చింపబడలేదు. ఎజమానలకు సానుభూతి లేకుండకున్నది.
ఉద్యోగములో క్రొత్తగ చేరినవారికి 25 రూపాయలు ఊతముని
వారు నిర్ణయింపగా కుటుంబహితమున కది బొత్తుగా చాల
దని మనము విన్నవించితిమి. నే డా మొత్తము 25 నుండి 20-8-0
తగ్గింపబడెను. ఇతర కంపెనీల యినుపదారులలో ప్రయాణము
చేయగోరువారికి ప్రీషాసుల నిర్ణయంలో నిర్బంధము లధికమై
నవి. ఈరీతిగా గొప్ప హక్కు తగ్గింపబడెను. ఇదివరకు రైల్వే
యింక్స్ట్రూటులోనే సంఘసభలు జరుగుచుండెను. ఇపుడు
జరుపగూడదనిరి. మ్యునిసిపలు స్కూలువారు నేడు మన మీ
హాలులో సభ జరుపుట కనుమతించినందులకు మనము మరింత
కృతజ్ఞులముగా నున్నాము. ఇంక్స్ట్రూటుహాలులో ఆశ్రేం
టిసు స్కూలును యూరోపియను స్కూలును సినిమాయూను
యుండటచే మనకియ్య పీలులేదని యజమానులు తెలిపిరి.
ఇవియున్నను యీహాలును వారు తరుగుగా నితరసమావేశముల
కిచ్చుచునే యున్నారు. నేడు సెలవురోజుగూడ నగుటచే
పాఠశాలలును సినిమాప్రదర్శనమును మానివేయబడును. కావున
వారు నిరాకరించుటకు సానుభూతియే కారణము. మనమిటుల
నుపేక్షచేసినచో త్వరలోనే మనహక్కుల నన్నిటిని గోల్పో
వలసివచ్చును.

మనలో నైకమత్యము లేకపోవుటయే యజమానుల నిర
సనమునకు ముఖ్యకారణము. ఉద్యోగులందరును యీసంఘమున
సభ్యులయిననే గాని యిది ప్రతినిధిసంఘము కాజాలదు. మన
తీర్మానములకు అధికారము లభింపజాలదు. కావున వుద్యోగు
లందరును వెంటనే సంఘమునందు చేరవలెను. అటుల చేరినవారు
తమకును సంఘమునకునుగూడ హానిని కలిగించినవారగుదురు. ఈ
సంఘమున చేరియు నిర్భయముగా మాటలాడజాలని పిరికివారు
గౌరవమును బడయజాలరు. మన చందారేట్లకంటె తక్కువ
రేట్లు మరేసంఘమునకును గూడ లేవు. ఎల్లవారును చేరుటకే
యింత తక్కువ రేటు ఏర్పరచబడెను. కావున మీరు మీ మిత్రు
లకు నచ్చజెప్పి త్వరలో నెల్లవారును చేరునటుల చేయగోరె
దను.

సంఘోద్యోగులను గూర్చి తరువుగా అనవసరమును
అన్యాయమునగు విమర్శలు ప్రకటింపబడుచున్నవి. దీనిని మన
మిత్రు డుపేక్షించినచో క్రమముగా చాలహాని కలుగగలదు.
ఒకమత్యమేబలము. కుటుంబ కలహములు వినాశనకరములు.
కావున మనము దూరదృష్టితో నైకమత్యమును వృద్ధిపొందింప
వలెను. ఇందులకు మనలో ప్రతివ్యక్తియును గూడ శ్రద్ధబూన
వలెను.

శేతునిబంధనల సవరణలనుగూర్చి చర్చింపవలసియున్నది గాన నీసభ కధ్యక్షతవహించుటకు శ్రేయస్కంభులైన సభ్యులు ముల నర్హులు. ఈనిబంధనలు వ్రాయుటలోగూడ వారు చాల కృషి సలిపియున్నారు. వారు భారతభావనసభకు మనచే నెన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులలో నొకరు. వారి అధ్యక్షతక్రింద కార్యక్రమము అనుకూలముగా ముగియగలదని నమ్మినను అని సభ్యుల సంఘాధ్యక్షుడగు పి. ఆర్. రాజగోపాలరావుగారు నడిపిరి

అధ్యక్షక ప్రారంభోపన్యాసము

నన్నభ్యక్షునిగా నెన్నుకొనినందుట మీకును నన్ను ప్రశంసించినందుకు సభ్యులసంఘాధ్యక్షులకును నేను విచిత్రము లానరించుచున్నాను. వా ఆల్ఫ్రెడ్ క్రిస్టి నేనెరిగియుంటియు మీ ఆచార్యులను సంగీకరించుటకు కారణము వాకుమీ పట్టగల సాహధూతియును విషయములను స్వయముగా గ్రహింపవలెను కోరికయునై యున్నది.

2. మారు 1926 ప్రేడుయూనియను చట్టము క్రింద నాసంఘమును నమోదుచేయింప గొరుచున్నాను. చట్టములో కొన్ని పదుపాదులు కలవుగాని మీస్వాతంత్ర్యమునకు కొన్ని నిరోధములు కూడకలవు.

3. ప్రస్తుతకాలమున పాశ్చాత్యులవలన పారిశ్రామిక త్వమునందు యజమానులకును కార్మికులకును నిరంతర ప్రాతికూల్యమే ముఖ్యలక్షణముగానున్నది గాన వారు మీకు హాం నియ్యకుండటలో వింతలేదుగాని అది మర్యాదకు విరుద్ధమైయున్నది. వారు తెలిసిన కారణములు వారికి సంతృప్తికరముగా నుండవచ్చును. ప్రజల కెంతమాత్రమును సంతృప్తి కరములు కావు.

4. ఖరగపూరులో ప్రతిఘటన మింకను తగలేదు. బి. ఎన్. రైల్వే ఏజెంటు పట్టుడల సంతాపకరము. దొరతనమువారి భావ మాశాభంగకరము. ఉద్యోగులు చాలకాంతముగాను ప్రశంసనీయముగాను మెలగుచున్నారు. కార్మి నాయకులు విషమస్థితిలో చాలయుచిత్రజ్ఞతతో పనిచేయుచున్నారు. చివరకు సమ్మెయే కర్తవ్యమని నిర్ణయింపబడినను అట్టి ఆవసరము కలుగకుండచేయుటకు శక్తివంతులగునట్లు పని చేయుచున్నారు. ఇరియేకర్తవ్యము. తరుమగా సమ్మెలకట్టుట వలన కార్మికులకే నష్టమధికమగును. సమ్మెలవలన యజమానులకును ప్రజలకునుగూడ నష్ట ముకలుగును. ఎటులైన త్వరలో సగౌరవమును సమాధానము కలుగవలెననియే నేను కోరెదను. స్వార్థత్యాగులను కార్మిక నాయకులగుడ నవట నిట్టిభావము తోనే పనిచేయుచున్నారు.

5. నిరుడు తుత్తుకుడిలోచేయబడిన తీర్మానము ననుసరించి నేడివట మనము సమాజేకమైతిమి. ఉపసంఘమువారవసరములగు నిబంధనలను చాలశ్రద్ధతో నిద్రపరచిరి. ఈసభలో వానిని మీరు చర్చించి ఆమోదింతురని నమ్మెదను.

6. ఎన్ని ప్రయత్నములు చేసినను ఉద్యోగులందరు నింకను యీ సంఘమున చేరకుండుటకు నేను చింతించెదను. ఆందరును చేరే సంఘమును బువరచి సంఘతీర్మానముల కధికారము కలుగునటుల చేయగోరెదను. సంఘీభావము ముఖ్యములైన ప్రకృతిధర్మములలో నొకటి. ఇది మానవులలోనే గాక పంచభూత వంలు మున్నగువారిలోగూడ గలదు. పక్షులలోను మృగములలోను క్రిమి కీటకాదులలోనుగూడ నిట్టి సంఘీభావము గలదు. ఇందులకు తేనెటీగలు చీమలు కాకులు మున్నగునవియే నిదర్శనము. ఆధిక నియమములు వ్యక్తుల సంఘముల మూలముననే నెరవేరవలెను. ఉద్యోగులందరును సంఘములో చేరినచో యజమానులతో రాయబారములను జరుపుట కడుసులభమగును. వ్యక్తులు ప్రత్యేకముగా ప్రయత్నించిన నది సాధ్యముకాదు.

7. మీసౌకర్యములు తగ్గింపబడుట విచారకరము. 1924 డిశంబరులో మీప్రతినిధులు మేనేజింగు డైరెక్టరుతో మాట్లాడిన పిమ్మట గుమాస్తాల ప్రారంభవేతన 25 నుండి 28 1/2 తగ్గింపబడినది. ఈ సంవత్సరము ఏప్రిలునెలలో తిరుచనాపల్లిలో రైల్వేఉద్యోగులసభలో వేతన పరిణామమునుగూర్చి నేను ముచ్చటించితిని. మీ ప్రతినిధులు మేనెలలో ఏజెంటుకు సమర్పించుట మీరు నిర్ణయించిన పరిణామమును నేనెప్పుడు చూచితిని. మీవిజ్ఞప్తి చాలయుక్తియుక్తముగా నుండెనుగాని మీవిజ్ఞప్తి నిరాకరంబు బడినని పిమ్మట నేను చాల విచారించితిని.

8. యజమాను లున్నంతకాలము ప్రేడుయూనియనులు గూడ నుండియేరరు. కావున వానినభివృద్ధి నొందింపవలెను. అందులకు మీరందరు శ్రేణిభవించి సౌకర్యములను బడయవలెను.

9. భారతభావన సభకు మీరు మీ ప్రతినిధుల నెన్నుకొను సౌకర్య మెన్నటికి మీకు లభించుచో నాకు తెలియదు.

నీ వెండుకలను పరిశుభ్రముగ నుంచుకొనుము.

నీదేహము నెట్లు ప్రతిదినము పరిశుభ్రపరచ ప్రయత్నించుచునో, నట్లే నీజీవస్సుగూడ మురికిగాకుండ పరిశుభ్రపరచ ప్రయత్నించవలసి యుండును. నీ జీవస్సుపైగల రంధ్రములందు చుండు మున్నగు కల్మషవదార్థములనుగూడ యుండిన నీరంధ్రముల పరిశుభ్రముగ లేవని గ్రహించవలసి యుండును. ఈయందు వగరాలు చేరునప్పుడు నీవుపేతు వహించిన అతిత్వరలో నితలయంతరియైన దురుత్తామయము గాగలదు. గనుక నీజీవస్సు యిట్టి వాటికి లోనుగాకుండ కాపాడుకొన దలచినచో ప్రతినిత్యము

యొందిన నీరంధ్రముల పరిశుభ్రముగ లేవని గ్రహించవలసి యుండును. ఈయందు వగరాలు చేరునప్పుడు నీవుపేతు వహించిన అతిత్వరలో నితలయంతరియైన దురుత్తామయము గాగలదు. గనుక నీజీవస్సు యిట్టి వాటికి లోనుగాకుండ కాపాడుకొన దలచినచో ప్రతినిత్యము

కామినియా తలనూనె (రిజిస్టర్డ్) నువరెంగింది తీరవలెను.

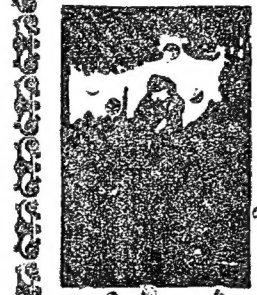
ఈ నూనె చుండుకు చేరవలెను. ఒకడేలే నితలయందు నామండివరకే ప్రయోచి యుండిన రెండుమాడునూనె లీనూనెను రాచుటతోనడి లంతరింపవలసినదే. వెండుకల కుదుళ్లలోని నీటి సరాసరిపోయి పరిశుభ్రపరచగలిగిన అభిమానుమైన దినుసులనేక మిందు చేర్చబడినవి. ఇందు చేరిన యితర నూనెలు, మూలికలు నీ వెండుకలను, కుమ్మడి రక్కలవలె, నిగనిగలాడుచు, పట్టుచుంచెలె నుండునట్లు చేయగలవు. 50,000 మందికి పైగా దీని నువరెంగింది దీని శ్రేష్ఠత్వమును గ్రహించి ప్రశంసాపత్రము

లొపలికి యిచ్చాడు. దీనిని జూచినది మరొకటి లేదని పొగడొందిన కామినియా ఆయిలు దీనిని 1-0-0 తపాచార్చా 0-8-0 3 సీసాల ఫిరదు రు. 2-10-0 లు తపాలు చార్చి 0-12-0.

నమూనాను వాడి చూడుడు.

నువానన ద్రవ్యములకు రాజు

ఓటోదిల్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)

అతిచచ్చరము, ఎందుకు వనిమోలినవియు నగు అనేక నువానన ద్రవ్యములు బహారు నందుగలవు. ఓటోదిల్ బహారు నువరెంగింది దీనియొక్క శ్రేష్ఠత్వమును, మంచి నువానన నకు అచ్చయందకతీరవు. మల్లె మున్నగు అత్తరల చేవిధముగను తీసిపోదు. నేడే లభ్యుడు వంపుడు.

1 కొన్న ఓటోదిల్ బహారు	రు.	2-0-0
1/2 " "	"	1-4-0
1 బ్రామ " "	"	0-12-0

నమూనా సీసా 0-2-0 రెండణాల పోస్టు చీట్లు పంపిన పంపబడును వాసనకార్డులు. డజన్ 0-10-0 తపాల్ ఖర్చు ప్రత్యేకము

సోలు ఏజెంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ, 285, బామ్మామగడు మార్కెట్టు, బాంబాయి. నెం 126

యజమానులచే నెన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులు పనిమంది యిపు డాసభలో నున్నారు. కార్మికుల కొక్కడునులేదు. కాంగ్రెసు వారు కార్మికాభివృద్ధిని ప్రధాన విషయముగా గైకొనిరి. కావున కాంగ్రెసు ప్రతినిధులును యితరపక్షముల ప్రతినిధులునుగూడ కార్మికులను గూర్చిన విషయములలో చాల శ్రద్ధ బూనుచున్నారు. అట్టివారి సహాయము లేకుండ ప్రస్తుతము మీసంకల్పము లీడేరవు. కావుననే యితరులు మీ కార్యసంఘములం దుండుటకు చట్టముగూడ అనుమతించుచున్నది.

10. సిమ్లాలో యిండియన్ రైల్వే కాన్ఫరెన్సు జరిగిన పుడు యిండియా గవర్నరు మెంటు కామర్స్ మెంబరు హా. సర్ బార్ది రెయిసిగారు కార్మికులనుగూర్చి సానుభూతిని వెల్లడించిరి. త్వరలోనే మీసంఘమును పాలకులుగూడ పరిగణించిరి. ఈ చట్టము ప్రకారము మీకు హక్కులును బాధ్యతలును గూడ కలవు. మీరు యజమానుల పట్లను ప్రజలపట్లను మీవిధిని చక్కగా నెరవేర్చవలెను. ఆత్మవంచనయును చాంచల్యమును లేకుండ దేశభక్తిని గలిగి మీరు పనిచేయవలెను. అని అధ్యక్షుడగు ఎమ్ ఎస్ శేషయ్యగారు (ఎం. ఎల్. ఏ.) నుడివిరి.

శాస్త్రోక్తమైన జ్యోతిషం

భవిష్యత్తును గురించి 6 న్యాయమైన ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ. 1-0-0 నై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 సంవత్సర ఫలము వ్రాయుటకు రూ. 5-0-0 పి. పి. ఖర్చులు చేర. ప్రశ్న వ్రాయుకాలము తెలుపవలయును. సర్వకార్యములందు జయము నొసగు శ్రీ నుబ్రహ్మణ్యకవచము రూ. 2-8-0 శ్రీ శివనుబ్రహ్మణ్యశ్లోకవివరణ నిలయము, తిరు శ్రీశైల, చిత్రావతిల్లా. 1472

Advertisement for Western Watch Co. featuring an image of a wristwatch and text: FREE WRITE TO-DAY FOR A 14KT LEVER REAL GOLD WRIST WATCH FREE OF JEWELS IN ANY SHAPE ALL GUARANTEED FOR 5 YEARS WESTERN WATCH CO. BOMBAY

ఆయుర్వేదాషధ రత్నా కరణం చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భన్మనకాశిక రు. 1. (2045) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తికాశ్రయ, తెజనాథ.

"అత్యద్భుత ఫల గ్రంథము"

జాతకరత్నము 1 భాగము రు. 1. 2 భాగము రు. 2. పూరా జాతకము రు. 10 లు. ప్రపంచమంతటనుండి గొప్ప సర్దిశీకెట్టును పొందియున్నారము. ఏజెంట్లు కావలెను. గ్రేట్ ఇండియన్ బ్యోమెడెయము, కళింగ్, విశాఖపట్నం 4169 జిల్లా.

పూర్ణ చంద్రోదయం 3557

బంగారుతో చేయబడినది, బుహీనుల పాలిటి సంతిపి, మేహము, తేయ, పాండు, కుక్లనవ్యము, పురాణజ్యోతము, నిక్కాక, నిస్సత్తువ మొదలగువాటిని వారింది బుమును పీర్వ పృథిని, కాంతిని గలిగించు జ్యోషధరత్నము, తులం 1. రు. 12-0-0. 20 మాత్రల సీసా రు. 2-8-0. వి. పి. ఖర్చులు 6 ఆ.

మ క ర ధ్వ జ 6

అన్ని వ్యాధులకు శ్రేష్ఠము రక్తవృద్ధిని, బలమును కలిగించును రు. 1 వారు 12-0-0 16 గ్రెములు రు. 1-0-0. పి. సి. ఏ. అందుకో లయమర్యేనసమాజం, పెరిచేవి, నెల్లూరుజిల్లా

నోటీసు

గుంటూరు జూటు మిల్లును కవులు కంట్లాట్టు క్రింద నారగోతములు తయారు చేయించుకొనుటకు యిష్టపడువారు Tenders Guntur jute mills Secretaries పంపవలసినది. మిల్లులో 50 మగ్గములు పనిచేయును. వివరములు తెలుసుకొనవచ్చును.

ఆంధ్ర రాష్ట్రము మహాసభ

కాంగ్రెసువారు శాసనసభల ఖాళీ చేయవలెనని తీర్మానించుట

రాయలు కమిషను బహిష్కరించవలెను

(మా ప్రత్యేక విలేఖరి)

అనంతపురము, నవంబరు 12-9 న ఆంధ్ర రాష్ట్ర మహాసభ శ్రీశ్రీ మధ్యాహ్నము ౧ గంటకు శ్రీయుత దండనారాయణరాజు గారి ఆధ్వర్యమున ఎన్వర్డు కారొనేషన్ భవనముందు జరిగినది. సమావేశమయిన ఆంధ్ర రాష్ట్రమున శ్రీ నారాయణరాజు గారు, తదితర ఆంధ్ర నాయక ప్రతినిధులు ప్రస్తుత పరిస్థితులపై నిమిషేలోలమున సగం ప్రధానమంత్రి లందు ఉత్సవముతో సహాభవమునకు గొంపొబడిరి. ఆంధ్ర దేశమునందలి వివిధ మండలములనుండియు ముఖ్య నందముల ప్రతినిధులు మహాసభ కడదెంచుచుండిరి. సభ కడదెంచిన ప్రధానాంధ్ర నాయకులును, ప్రచారకులును శ్రీయుతులు, ఆంధ్ర కేశరి టంగుటూరి ప్రకాశంపంతులుగారు, దేశోద్ధారకాళీ నాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, బులుసు సాంబశివరావుగారు, ఏ. పరమరావుగారు, పోలవెట్టి రామస్వామిపుర్రుగారు, శ్రీయుతులు ఆత్మిని గోవిందాచారిగారు, మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు, కల్లూరు బుచ్చారాయుడుగారు, శనివారపు నువ్వా రావుగారు, గొముమాయకా సాహెబు బహద్దూర్ గారు, కోనా లింగురెడ్డిగారు, శ్రీ జనమంచి శేషమధ్వరాయుడుగారు, పాట్ల శంకరరావుగారు, జి. రామేశ్వరరావుగారు, ఆమిల దీక్షా సాహెబుగారు, గుల్లపల్లి పున్నయ్యకాశ్రీగారు, మరయు పెక్కెండు గలరు. శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీ బాయిమ్మగారు, నుంటూరు కారదానికేశవమంధలి కొండరు వివ్యాసమలతో సభ కడదెంచిరి. శీతానగర సత్యాగ్రహ శ్రమ సంసాహకరుల డాక్టరు బ్రహ్మశ్రీమల సుబ్రహ్మణ్యంగారు, వీరమాత లక్ష్మీ నరసమ్మగారు శీతానగరాశ్రమమంధలి మర యిరువురు యువకులతో సీట్ విగ్రహ సత్యాగ్రహమునకై వచ్చుట కి యున్నవై శ్రీ రాజకీయ మహాసభకై ఇవటి కడదెంచినవారైనారు. కారదానికేశవమంధలి బాలికల జాతీయ ప్రార్థనలతో మహాసభ ప్రారంభమయెను. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీ ఓ. బి. రెడ్డిగారు ఆహ్వానసంఘము తరపున ప్రతినిధుల నాహ్వానించిరి. (అధ్యక్షు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుల నాహ్వానమును నిన్న ముద్రించబడినది.)

శ్రీయుతులు యస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, భాను రాజారావు, కావిళ్ల వెంకటేశ్వరరాష్ట్రు, చింతమనేని భావయ్యచాదరిగారు సభకు రాజాలనందులకు విచారమును వెల్పుచు సందేశములనువేరి. శ్రీ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు తమ లేఖలో "మహాసభ జయప్రథముగా నిర్వహించబడునని ఆశించుచు రాయల్ కమిషనును బహిష్కరింపవలసినదిగ కోరుచు తీర్మానము గావించవలెనని సందేశ మివేరి."

శ్రీ శ్రీ మంగంటి అన్నపూర్ణాదేవిగారు సామభూతి తీర్మానము

(1) నిరంతర దేశసేవకేయుడు నిరసమాన స్వాధీనత్వమును జూపిన శ్రీమతి మంగంటి అన్నపూర్ణాదేవిగారి ఆకాల మరణమున కీసభగారు ఎంతయు విచారించుచు ఆయుష ఆత్మకాంతికై భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నాడు.

పై తీర్మానమును ఆధ్వర్యమున బహిష్కరింపవలసినదిగ కోరుచు లేచినవివరము ఆమోదించిరి.

రాయల్ కమిషను బహిష్కరము

"భారత దేశ స్వరాజ్యసంపాదనకు స్వయంసర్పయ నూత్ర ప్రాధాన్యమును సృష్టికరించుచు అందుకు భిన్నముగ నియమింపబడిన స్వామ్యభారీ రాయల్ కమిషనును దేశమునందలి అన్ని రాజకీయ పక్షములనాగూడు బహిష్కరింపవలయునని యాసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు."

శ్రీ కా. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

పై తీర్మానమును శ్రీ కాళీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు దుపసాదించుచు సర్వసామాన్యమునకు మునదేశమునందలి "స్వరాజ్య" మును శిబిరము వినుపించుచున్నదిగాని దానియొక్క ఫలితము నూత్రముగోచరముగల లేచని యుగ, గాంధీమహాత్ముడు మన దేశములో రాజకీయరంగమునందు ప్రవేశించినదాని దేశమునందు

దు (సభోధముగకరి, జనలలో స్వరాజ్యకాంక్ష బహుత్వమున నయియు, పల్లెరి విరోధముతోసంగ్రామమును భాంకియవై నిజము మేకలంది బ్రిటిషువారిపక్షమున పోరాడి తన ప్రాణముల నర్పించియుండిరి. ప్రాన్య దేశముందు రణరంగమున పోరాడుచు అమృత త్యజించిన ౩0 వేల భారతయోధుల ధృగ్విరాగముగ సమాధుల నిర్మించువపుడు బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువుగారు "భారతీయులు శాంతివ్యభావముగలవా రనియు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు దళితకావ్యమును గలవారనియు" నుడియించిరి. ఇట్టి కేసుకుల నన్నిటివైన గావించుచుగూడ భారతీయులకు స్వాధీనత్వము నొసంగటకు వెరచియున్నది 1919 న 11 వ ఈ రాజ్యాంగసంస్కరణము లొసంగినపుడు పరిపంచ స్వీకరమునంతరము దేశ నిరసనల బట్టి సూతనసంస్కరణాభివృద్ధి గావించుచు ౧౯౩౩ నుండియుండిరి. ఆ సమయమున ఆమెరికాదేశ ఆస్కేలరు విన్సెన్ గాగు వెప్పినదేమిటా "౩౩ తన దేశదేశమునకుగాని, ఎంతటి ద్వంద్వ దేశమునకుగాని వారి రాజ్యమును పరిపాలించుకొను మార్పును వారికే యెవంగవలె"నని ప్రకటించిరి. ఈ విధానమును గూర్చి 14 నూత్రముల కేర్పరచి: యుద్ధానంతర వివాదము నానుగూర్చియును ఈ పేషింక బడినది. ముందేశమునందు పరిపంచస్వీకరములకై ముసంగబడిన రాజ్యాంగసంస్కరణములకు తిరిగి విచారించుటకై నియమింపబడిన సంఘములో సభ్యులుగనుండుటకు మనదేశీయు లెవ్వరు యిచ్చును గారని నుడిచిరి. ఆంగ్లేయులు తమదేశీయుల సందేశి 7 వకు ౧౪ వకు నిందుపనిజేయుటకు నియమి చిరి. అసభ్యులకు సర్ జాన్ నైమనుగారు తప్ప మిగిలినవారందరూ దేశముపేరు లేవకాదు స్వరాజ్య మనభివృద్ధిపలనవారము మన మైనదనున భారతీయుల స్వరాజ్యార్థము విచారించుట కేర్పడి. సభ్యులు భారతీయులెవ్వరును లేక కేవల నామమాత్రమున ఆంగ్లేయులను సభ్యులుగ నియమించుటవలన ఇసుమంతయేని యుక్తు ఉండరాదు గలదా? రాజప్రతినిధిగా రీతియమునుగూర్చి విచారించుటకై గాంధీమహాత్ముని, శ్రీ శ్రీనివాసయ్యంగారు మొదలగు నాయకుల నాహ్వానించి వారిని విచారించిరి. ఎంతకాలము మనము ప్రభుత్వమువారితో సహకారము సలుపుచుండుమో ఆంతకాలమును ఇట్టి బంధనము లుండి తీరును. సహాయ నిరాకరిణ్యమును ప్రారంభించినపుడు బ్రిటిషువారు మనకు భయపడి ౩0 వేలమంది భారతీయులకు కారాగారములను గుండుచిరి. ఈ రాయల్ కమిషను వారిపుడు మనకు ఉపకారము చేయవలసి ఎట్లగు నచ్చుచున్నది. యుద్ధము ముగియగా స్వయం నిర్ణయ నూత్రమునకై గాంధీమహాత్మ పరునాలుగు నూత్రముల కిది భిన్నము. మన గృహకృత్యములకు చక్కలెట్టుకొను అధికారము మనకే ముండవలెను గాని ఇతరుల కుండరాదు. మనము ముప్పదికిల్ల ప్రజల మీ దేశమునందు నున్నారమని గర్వపడెదము. సంపత్కరమున కడవదికిల్ల యాభ్యులు నవప్రయులల నను, ౩0 కిల్ల లోహపు హామనులవలన, ఈ విగ్రహ బ్రిటిషుపరిపాలనారంభమునుండియు ప్రతిసంవత్సరమును ౧౦ ప్రహారము ప్రవహించి పోవుచున్నది. భారతదేశసభియందు రిజిస్ట్రార్లుగారు బిల్లును ప్రభుత్వమువారు త్రోసివేసిరి. ఎర్రనాన కాలమునందు ఇంగ్లండునందు కన్సర్వేటివులపక్షము ప్రభుత్వాధికారమును వహించియున్నది. ప్రపంచమునందు దన్నిజాతులవారి జలము తమకు రావలయుననియు, తామందరిపై అధికారము వహింపవలయుననియు వారి పట్టువల. వారు శాస్త్రోక్త బ్రహ్మకల్పముగ ప్రపంచమునందెల్లను జలవంతులై యుండిరి నని ప్రయత్ని ము జేయుచు న్నాడు. కాని ఇతర జాతుల కొల్ల గొట్టి తినవలం దని ఆది తీర్ణమునకురాదు. తిరిగి రాబోవు ఎన్నికలలో కార్మికపక్షమువారి కధికారమునకు వచ్చి భారతదేశమునకు నూతన మార్పులొసంగవలెమోయను భీతిచే అట్టివాళ్ళుల నొసంగట కవకాశము లేకుండ జేయుటకై శాశ్వతముగ భారతస్వమును బంధించివలెను వారి పురుషుల ప్రయత్నముల గావించుచున్నాను. రాజప్రతినిధి యగు ఇంగ్లండు ప్రభువుగారును బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువుగారును ఏనాడు ఈ కమిషను విషయమై ప్రకటనలు వినిచియుండిరో ఆనాడే నాయకులందరూ ఏకీభవించి ఈ

మిషనును ఖండించియుండిరి. మన భారతీయులకు ప్రతికూలముగ ఈ కమిషను హానికేయ నుద్దేశించువారిని మనమెల్లు ఆదరింపగలము. కావున మన మెల్లరమును ఏకీభరించి భారతీయుల యువకల్పముగ ఆశ్రయమును నిశుమింపవలెను ఈ కమిషన్ ను బహిష్కరింపవలెను అని పల్లెరి.

శ్రీ ఓ. సగమ గారు గావు గాని— తీర్మానమును బలపరచు రాయల్ కమిషనుగూర్చి ఇదివరకే ప్రకటించు భావము వినుకల్లు పూర్తిగ ప్రకటించబడియుండెననియు, నున రాజ్యపరిపాలనావిషయమును నిర్ణయించవలసిన మార్పు భారతీయులదా లేక బ్రిటిషులదా మన పరిపాలకులదా యని విచారించవలసిన పల్లెరి. అట్టి నిర్ణయముగూ మనకే గలవని వా జబాబు. తమదేశపు ప్రతినిధులగు ప్రభుత్వము గారు పల్లెరినరు. ప్రతివాడును నాయులగా వాడు పరిష్కారము చేయబూడుట ధర్మమా? న్యాయమా?

ఒకడు— బిజిషు శ్వామయ్య.
ఏ. పి. రామరావుగారు— అట్టి బ్రిటిషు న్యాయము మన కక్కర్లేయే లేదు. ముమ్మాటికిరి అక్కర్లేయేను.

ప్రభుత్వమునూ దెప్పగల గావలకు మోసముజేందక దేశమందెల్ల కేతులవారును గలరి రాయల్ కమిషనును బహిష్కరము గావించవలెను. "మోదేశమునందు జాతీయభేదము లధికముగలపు కాన మీపై విదేశీయులే రాజ్యమును పాలించవలె"నని పరిపాలకులు చెప్పెదరు. అన్నదమ్ములతో పోరాటములు గలిగిన అన్నదమ్ముల వైషమ్యములు సమయమునకును అస్తిని సేనుభవించుచుండునని పరులతో చెప్పినవి నెడివారుగలరా? హిందూమహమ్మదీయు లెన్నియోవలెను సంస్కృతమునుండియు సోమకులలె నీదేశమును నివసించుచున్నాడు. అట్లుండగా మనలపై అధికారమువహించి మనకు గోరమిచ్చెదమనిన ఒప్పుకొందుమా? ఇది న్యాయమా? ఈకమిషనునందు సర్వగ్రహములవంటి ఏనుగుడుపట్టుకా,

ఒకడు— (కోదనసంభు నవ్వె)

ఏ! పి! రామరావు గారు— తమదేశీయుల నిజముంచిరి. వారియొక్క యోగ్యతలను నిర్ణయించు మనదేశీయులమును తెలియవు. ఇందు నట్లున్న కన్సర్వేటివులకు కలరు, వీరెట్టి అభిప్రాయము, విషయముగ నుండును. హిందూదేశమును గోల్పోయినవారికి జీవనాధారమే నలవియును. ఆట్టివో వారు మనకు న్యాయమునకేతురని యాశించు కేంద్రము. ఇట్టి యామూలాడే ప్రకటన గావించివురు భారతీయులను, అంగ్లేయులతో సమానముగ ఆరంభించవలెను. సర్వసామ్యమునొసంగవలయును వాగ్దానుల గావించియుండిరి. కాని నేదా వాగ్దానములన్నియు నమృతము. తిరిగి చెందవలెను విరోధముతోసంగ్రామమున, భారతదేశమునకు, సుస్పృగము నొసంగవలసి నాత్రున్నియుండిరి మనభారతీయులెవరును మేకలంది, విదేశీయులకంగములను తమ కక్షమును స్రుంధజేసిన నాత్రాజ్యమునకై ప్రాంతుల భారకేసిరి. నాత్రాజ్య సరళినికై భారతీయులు, కోట్లకొలది యాభ్యులు విచారించుగ నొసంగిరి. మనదేశము బ్రిటిషువారు తోళ్ళ పొగ కిరి. అట్టివో తోళ్ళ తమకు మును వారొసంగిన దేమి?

నిజముల అధికారములేని బూటకపుట్టుక రాజ్యసంఘ సంపత్కరముల యనంతరము తిరిగి మియభిప్రాయ విచారించి మరల కొన్ని సంస్కరణముల నొసంగవలెను, భారత ప్రభుత్వ చట్టమునందు వినించియుండిరి. కాని పార్లమెంటులో కార్మిక పక్షము ఈవారు ప్రభుత్వాధికారమును వహించిన భారతదేశమున ఎక్కడు స్వాధీనత్వము ఒసంగునేమోయను భీతిచే శిష్యులుగా నీకమిషన్ ను ఏర్పాటుచేసిరి. అట్టి కమిషన్ బహిష్కరింపవలె మునకు కమిషనును గూర్చి యితివిచారణ గాని సర్వగాని ఆనాశక్తిగలు. ఈమిషను అంగీకరింపట భారతీయుల కెల్లరము అమాంసము. అందుచే యెల్లరమును ఏకగ్రీవముగ ఈమిషన్ బహిష్కరించుచును అంగీకరింపవలెను. అని పల్లెరి.

శ్రీ శేనగపల్లి రామస్వామిగొప్పగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు భారతీయులకల కారమును నోట నట్టి గొట్టుటకే ఈమిషన్ నిశుమింపవలెనుగాని భారతీయులని లాభమును తెల పట్టి ఏర్పరచు కిదిగావలె నుడిచిరి. బ్రిటిషువారు మన కేమీయో హాక్కలను స్వాధీనత్వం కారమును ప్రవహించునని తెలుపుటకు మన దేశీయులు ఉండవలసిన పల్లెరి. మంగళమాత్రములేని మార్పులవహించికి ఎన్నియోభయములుపెట్టి విచారించినను తనస్వస్థమున మెల్లు బయల్దేరునో అవ్విధిచే స్వయంసర్పయోధికారములేని, బూటక సంస్కరణ శాసనసభలను, కమిషనులను, నిరుపయోగములని హెచ్చరించిరి. ఇట్లాకై మెన్ హెచ్చరింపవలెను. కమిషన్ లోని సభ్యులందరూ, వివిధ పక్షాల భారతదేశ పక్షము నూతరములే నట్టి నామమాత్రమే లిదిరి. రావున యెట్టి యాటక కమిషన్ ఎదుట నా త్యక్తి మెచ్చిడి వారు మాతృదేశములని నిర్ణయించవలసినయు, యాభ్యులుగూడ వో

వీనిని చూచి నేమి? రాకవ్య నేమి? మనమెంతమాత్రమును లక్ష్యము చేయక కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును కొనసాగింపవలె నని పలికిరి.

శ్రీయుత వద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు

తీర్మానమును బహుమతిగా రాష్ట్రకవిమణి బహిష్కరింపబడవలెనని అసహాయవాదులే కాక, వికవాదులు పైత్యులు చెప్పుచున్నారనియు, వివిధపున వీర్యద్యోతులతో బహిష్కరింపవలెను. ప్రకటించుచున్నావో వానిని తెలిసికొనినవో కవిమణుడు, తుదకు బహిష్కరింపకలగునను, లేనను, యవధియును కలుగుననుచు పలికిరి. భారతీయులకు కవిమణిలో సభ్యులుగ నియమింపలేదనుకారముచే మితవాదులు బహిష్కరింపవలెననుచున్నారు. కాని ఆసహాయవాదులవిధానమేమనగా కవిమణిలోని సభ్యులందరూకూడ భౌతికములేదైయును, మహాత్మాగాంధీగారుకూడ ఆంగ్లేయంధీయు ఆకవిమణి బహిష్కరింపవలెననియే మాసిదాంతము. భారతదేశమునకు, నూతన సంస్కరణముల నొసంగుటయందులో ఎప్పుడు ఈయన, వీరిధముగ ప్రసాదించవలెనో అని నిర్ణయించు అధికారము (1919) వ సం॥ నందు పార్లమెంటునకు బహుగవేషిది అందుచేత పార్లమెంటుయొక్క ఆజ్ఞానుసరియై ఈ కవిమణి పనిచేయవలసియున్నది. ప్రభుత్వమునుండియు, నిర్ణయాధికారము మనవరమై యుండవలెనని గాని సరిపాలకులకు బహుగవేషరాదని ప్రకటించుచున్నట్టిది. ఈ కవిమణి సభ్యులందరూ నూత్రమునకు శేవల విధియును. రాష్ట్రభాషనసభలోన, శేవలభాషన సభయందును కొన్ని పుస్తకముల నియమించి చివరకు వారి యభిప్రాయముల ప్రకారముని రాజప్రతినిధిగాని చెప్పినమాటలకు మన నాయకులు, భ్రమజెందెదరేనాయని నానభయమగుచున్నది. ఇది చాలా పుస్తకకరమైనది. కావున ఈ నిర్ణాయములన్నియు జైమియందుకొని, బహిష్కరింపవలెనని నొసంగవలెననిగా ప్రార్థించుచున్నానని.

శ్రీ మానేపల్లి నారాయణరావుగారు

తీర్మానమును బహుమతిగా ఈ కవిమణి, బహిష్కరించుటయందే పండ్లెడు ఆంధ్రముండెలములందుకూడా ఎట్టి భిన్నాభిప్రాయమునకు తావులేదు పోయిరి. బ్రిటిషువారు మనకళ్ళపైపుడు ప్రసాదించు సంస్కరణములు, చట్టములను భారతీయుల కొంతవరకు లభమేయు లాభము కల్గియుండలేదు. 1919 వ సం॥ సంస్కరణముల ఫలితముగ కాననసభలు ఏర్పడినవి. గాని వీనివలన ఎట్టి పుస్తకముగ గల్గులేదని స్పష్టముగ గుఱవైనది. కవిమణిలో సభ్యులుగ మనవారే కొండెకండి కొంతమట్టునైన మేలుచేయ జాలిగాని, నేడందకు ఆంగ్లేయులే. భారతీయులు ఆంగ్లేయులతో సమాఖ్యలు కారనియు, ఆంగ్లేయులు సర్వవిధముల భారతీయులకంటె అతిశయములను భావముతో యిట్టి కవిమణిని యమింపబడినది. అట్టి కవిమణి వారియెదుట సాక్ష్యమొసంగట అనుచితము. హెచ్చుతగ్గుభావములెంతకాలము పనియందునునో అంతదాక స్యాతంత్రము కలుగుననుట కల్గి "దేవుడైన దేవుని" పనునట్లు బ్రిటిష్ వారిదేశము రాజ్యముచేయుటకు ప్రతిబంధకముల కల్పించినతప్ప భిక్షుడుగింతమాత్రమున మన కినునుతయు అధికారము నొసంగజోరు. మనలోమనము బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర హిందూ మహమ్మదీయతలకు లోనై వికమత్యవిధితులమై ఎంతకాల మిట్లు దాస్యమున మునిగియుండుమో మనదేశమునందు మనమే స్వతంత్రాధికారము గలవారముభావము ఎంతవరకు మనల ప్రేరేపించు అంతదాక వనపై నిలులే స్వాతంత్ర్యమును నిర్మించుము. రాసురాసు, వనదేశపరిమితులు అతిక్షీణగతికి వచ్చుచున్నవి. అణుమాత్రమేమియు ఆశ్చర్యకరముగ భారతీయులైతనియుగాని ఈ కవిమణి బహిష్కరించుటకు వెడదీయకు" అని పలికిన.

శ్రీ ఎడ్లమిల్లి కొండప్పగారుకూడా తీర్మానమును బహుమతిగా

శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు మాట్లాడుచు ఈ విషయమునుగురించి ప్రత్యేకముగ జెప్పవలసిన పనియేలేదనిరి. "ఏమనగా రాయలు కవిమణులను భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్య మేనాడుగాని చేయవలసి ఒక కృషిగాని విశ్వసింపనివారిలో నే నొక్కడను. మనదృష్టి బ్రిటిషు పార్లమెంటుపై యంతకాలమునునో అంతవరకు మనమధోగతియు దుండవలసినవారమే. బ్రిటిషుపార్లమెంటువారొసంగి సంస్కరణములను మనమే స్వరాజ్యమును సంపాదించు ననుటకంటె ప్రమాదముకేరొందుతును. మనమెన్ని నాళ్ళు ఈ సామాజ్యములో నుండ నిచ్చుగింతుమో అన్ని నాళ్ళు బ్రిటిషువారు హిందూదేశమును తనదేమనందుమనోప పాటుబడెదరుగాని ఒకనాడేయు వనకు స్వాతంత్ర్యమొసంగ సంసిద్ధులు కావోరు. ఇక నీ కవిమణి మన కెట్టి స్వాతంత్ర్యమును నొసంగజోదు. ఈ కవిమణిపై యింతవరకు అభిప్రాయముల నొసంగినవారు భారత భాషనసభయందు బాధియోగముల రెండుమార్లు గావించియు

దీనిని రొండుతేలితో కాకాఫెన్స్ కావలయునని కోరినను, ప్రభుత్వమువారు దాని నంగీకరింపకపోవుటచే ఈ కవిమణును బహిష్కరింపవలెనని తెలిపియుండిరి. రొండుతేలితో కాకాఫెన్స్ రెమ్మకొరట మనదృష్ట్యానుచకము. భారతదేశ స్వరాజ్య నిర్ణయాధికారము భారతదేశ ప్రజలదేగాని ఆంగ్లేయుల కేవిగమైన అధికారములేదు. ఆంగ్లేయులు మనపై కేవల మధర్మముగ అక్రమముగ పరిపాలనమును చేయుచున్నారే గాని వేరుగాదు. ఇది ధర్మమాత్రమలకు శేవలవిధము. గావున రొండుతేలితో కాకాఫెన్స్ మనకొసంగినందున కవిమణి బహిష్కరింపవలెనని చెప్పరాదు. బ్రిటిషువారే మనతో రాజీకీసచ్చి "మితో సఖ్యమతో నుండుము" అని కోరవలయునేగాని మనము వారిని ప్రార్థించరాదు. రాజ్యము మనది. రాజ్యాధికారము మనది. మనస్వత్రైలవ మనరాజ్యమును మనమే నెవము. గావించుకొనవలెను. "ఏనుడు, విమడు" అందుచే ప్రధానములనుత్రయగు స్వయంత్రయమాత్రమునకు విరుద్ధముగ పార్లమెంటు ఏపని గావించినను దానిని బహిష్కరింపవలె ననియే నా యభిప్రాయము. ఆంగ్లేయులకును మనకును సమాన స్వతంత్రములు గలిగి వారు మన యొద్దకు సంధికి వచ్చినితిలోనికి తీసుకొన వలెనే కాని బ్రిటిషుసామాజ్యములో సామాన్యజాతులనునని కాని అధినివేత స్వాతంత్ర్యమునుబట్టిగాని ఎంతమాత్ర ముపయోగమును లేదు. మన స్వత్రైలవ మాత్రమే ఆధారపడి కార్యదీక్షతో పనిచలువలెను. ఈ బహిష్కరింపుతో మనపని ముగియునా? ఈరోజున వికవాదులు మొదలగు రాజీకీసఖ్యములవారు రాష్ట్రకవిమణును బహిష్కరించుచున్నారని రేపటిదినము ఈ కవిమణి వారొసంగి నీవేదికకు ఆంగ్లేయ పార్లమెంటువారు గావించబోవు భాషనముగూడా బహిష్కరించువలయును. (సభ్యులు సభ్యములు కేకలు) 1920 సం॥ ముగిసిన భాషనసభల యావద్భారతవ్యవస్థ బహిష్కరించినట్లు తిరిగి నేటి బహిష్కరింపును జరుగవలెను. అట్టిదినములు త్వరలో రానున్నవి. గాంధీమహాత్ముడు తిరిగి ఆంగ్లేయసభ్యులను దేశమున దంతటికార్యదీక్షను కాంగ్రెసు పురికొల్పవలెను

అట్టి కార్యభారమును నహించుటకు సంసిద్ధులై ఈ తీర్మానమును మీసమృతి యొసంగుట యుద్ధోధివి.

శ్రీయుత టి. ప్రకాశం సంతలుగారు

తీర్మానమును బహుమతిగా పూర్వము 28 సంవత్సరములక్రిందల లోకమాన్యబాలగంగాధర తిలక్ గారు స్వరాజ్యమునుపదమును ఉపయోగించిరినియు ఆకాలములో స్వరాజ్యము స్వాతంత్ర్యము జన్మ పొతున్న అను పదములనుపయోగించుట సేరముగ పరిగణింపబడు ముందెనియు, అటులే 1920 వ సం॥కు పూర్వము సమాఖ్యరాకరణ బహిష్కరింపు తప్పుగ ఎంచబడుచుండెను. నేడది సర్వసామాన్యమై పోయినది పలికిరి. అందుచే ఈ కవిమణి బహిష్కరింపవలయునని ప్రత్యేకముగ నొక్కజెప్పవలసిన పనిలేదు. భారతదేశమందలి మితవాదులు మొదలగు సమస్త రాజకీయపక్షములవారు సప్రభా, చింతామణి, సర్వోపసామ్యుర ప్రభృతులందరూకూడా బహిష్కరింపునే నూదించియుండిరి. అది వివేకుగారును ఇంకలకు తగినప్రయత్నముల గావించుటకే సభ నోకదానిని సమాజీయజేయుచున్నాడు. కావున ఈ బహిష్కరింపు విషయములో భిన్నాభిప్రాయములేవు. బర్మాదేశమునందు బహిష్కరింపు ప్రవేశజెట్టబడినపుడు దానిని కొనసాగించినవారు బర్మాదేశపు స్త్రీలు. ఈ తీర్మానము నంగీకరించి బహిష్కరింపును కొనసాగించుటలో భారతీయులెల్ల నును బట్టుదలపొంది కార్యదీక్షను మాపినవో 1920-1922 సం॥ గామన దేశమునందు ప్రబలియుండిన వికమత్య పుత్సాహము యొకను దృఢముగా నిలచియున్నదని ప్రభుత్వమువారు గమనింపగల్గుదురు" అని పలికిరి.

నీవో సత్యాగ్రహము

"మనరాను పట్టణమున జరుగుచున్న నీవో విగ్రహ సత్యాగ్రహమును పాల్గొని చేరవలయుందు నిర్బంధము ననుభవించుచున్న దేశభక్తుల నీ సభవారు అభినందించుచు ఆంగ్లేజులను తీర్ముద్యను విజయమునకు అన్నివిధముల తోడ్పడవలయునని ఈసభవారు హెచ్చరించుచున్నాడు.

శ్రీయుత వల్లూరి రామారావుగారు

వై తీర్మానము నుపాదించుచు తాము చెన్నపురియందుండి సత్యాగ్రహోద్యమమును అడుగెడుమున వీక్షించువారిలకు టంజేసి తమకు ఉపపాదకులుగ నియమించిరి పలికిరి. పిమ్మట పుస్తకాసమయ నీవో సత్యాగ్రహోద్యమ చక్రత్రను అడిగిందీయు క్లుప్తముగ వివరించుచు నీవో సేనాని గావించిన దురంతము కొన్ని చరిత్రలవలన తెలిసికొని తమదేశ సోదరులు కొందరియుద్యమమునకు తిలబెట్టెరినియు ప్రప్రభుత్వమున 12-14 సం॥ యువకులే సత్యాగ్రహము గావించి జైలుకు జనియుండిరినియు పిమ్మట సోమ గూజులు మొదలగువారు నుమా రేబెయ్యగారింక సరకును కారాగృహమున కనుబడిరినియు పలికిరి. వీటిలో

యెనుమందుగురు స్త్రీలుగలరు. అందు పదునొకొండు సం॥ల బాలికకు నాల్గు సం॥ల శిశువిధింపబడియున్నది. ఇంతవరకును తుమాపరా యెసంగిన వివారుగురు సత్యాగ్రహులును చెన్నపురివారే కాని యితరజిల్లాలనుండి వచ్చినవారుకారు. జైలుకరిగినవారిలో బాలురును, ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వసించినవారును పెక్కుండ్రుకలరు. ప్రభుత్వమున ప్రజాభిప్రాయము బలముగ లేకుండెను. సత్యాగ్రహమును స్వయమవలను భీతిలజేయుటకు కఠిరములును, దీర్ఘముగు శిక్షల పాల్పెరి. నాయకులు సానభూతిని జూపకుండిరి. కాని గాంధీ మహాత్ముడు చెన్నపురి కరుదెంచి ఉద్యమము నాశిర్వదించిన తర్వాత నాయకు లొకంత సానభూతిని జూపసాగిరి. ఈ నీవో సేనాని బొంబాయి, కలకత్తా, బర్మాదేశములందు జైలులవిగాని దురంతములు గావించి యుండెను

ఇటీవల పంజాబుదేశమునందు జయ్యురనే నానిగావించిన అమానుషకృత్యములకంటె, ఈత దొంగిల్లిన (మూర్త్యు) ములు నూరుమందిని రెమ్మలైనవి. తల్లి ప్రసముల పాల్గొని చరిత్రలవలన ఎడబాటుజేసి కత్తి కెర జేయుచుండనాచి భరింపగల్గుమా? స్త్రీల నవమానితలుగ జేయుచుండ ఓర్పుయొండగల వారుందురా? ఈతడుగావించిన రాక్షసకృత్యములన్నియు బ్రిటిష్ వారిచేరచింపబడిన చరిత్రలదేగలవు. అట్టి ఘోర రాక్షస స్వరూపియునాని విగ్రహము మహానాయకులందెడి చెన్నపురియందు వుండుట అవమానకరము. 1880 వ సం॥ లో మొట్టమొదట ఈ విగ్రహమును సాపించినపుడు దీనికై చందాలనొసంగినవారు దాదాపు అందును ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వముల పాశ్చాత్యులే. ఇకపుడు భారతీయులమాత్రము చందాలనిచ్చియుండిరి. భారతీయులు ప్రతినిముసమును "నీవీక త్రివేత పరిపాలించబడుచున్నావు. ఏనిముసము నీవు తలయిత్తెవో అనిముసమే నిన్నీక త్రివేత ఖండింతును" అని ఈ విగ్రహము నుగింపజేయుచున్నది. కారాగృహమునందు పడియున్న యువకులు దేశమునకై ఎదురుజూచుచున్నారు. ప్రభాతత్యము నెరిగిననాయకులెవరుగాని దేశము సంసిద్ధముగ లేదని చెప్పవలరు. 1920 వ సం॥లో ఏ రాడు దేశభక్తి జీవిజములు ప్రజల మనఃక్షేత్రములందు నాటబడినవో నాటనందీయే దేశమునందు దేశభక్తులకు కార్యోత్సాహులకు కొరతలేకయున్నది. అట్టివారిని వెతికిపట్టుకొని రావలసిన బాధ్యత ప్రకాశం నాగేశ్వరరావు పంతులుగార్లపైనను, సభాస్థులగు దండు నారాయణరాజుగార్లపైనను గలరు (హాస్యస్వరాలు)

ఈ తీర్మానమును భాషనసభయందు దామోదించిన 29 మంది సభ్యులలో శ్రీయుత నారాయణరాజుగారికరు. ఈ యిచ్చ జొమ్మందుగురును ఈ యువ్యుమును నడపించుటకు బాధ్యులని గాంధీమహాత్ముడు ప్రానియుండెను. చెనా, ఈ జెట్టు, టర్క్లీ మొదలగుదేశములందు స్వాతంత్ర్యసంపాదనకు పోరాడినవారు వివార్ధులే గావున యువకులెల్ల నును దేశమునకు సర్వవిధముల పాటుపడవలెను. ఈ తీర్మానము నామోదించి ధనయాసముగను, తదితరవిధముగను సహాయముచేయవలయుననిరి. ఉపన్యాసములు యొకను మాట్లాడుచు సత్యాగ్రహమును గావించుటకై ఆంగ్లేదేశమునుండి బయటదేసిన మొట్టమొదటిదేశములో డాక్టర్ (బహుజోగ్యులకు సుబ్రహ్మణ్యము గారి తల్లియు 75 సం॥ల పృథ్వీరాజును, మరి యిరువురు యువకులును గలరని తెల్పిరి.

శ్రీ రామచంద్రుని వెంకటప్పయ్యగారు:— నీవో సత్యాగ్రహమును జరుపుటకై శివనగరమునుండి బయల్పెట్టెరి ఆంగ్లేదేశములో నొకరు) తీర్మానమును బహుమతిగా దీర్ఘముగ ఉత్తేజకరముగ ఉపసంగించిరి. 800 ల సం॥ల క్రితము విదేశీయులు మనదేశమున కరుదెంచి మనస్వాతంత్ర్యమును పొంది, మనల కాలరాచి బానిసలుగజేసి అష్టకష్టముల పాల్గొయ్యుచున్నారని పలికిరి. భారతీయులు విదేశీయుల బారినండి తప్పించుకొనుటకై నిన్ను నేడు కాక 1757 సం॥ నుండియు వివిధప్రయత్నముల గావించుచుండిరియు, పిదప 1857 సం॥ నందు మరొకమారు యావద్భారతవర్షమున తిరుగుబాటు కలిగినదియు, రాజీ గురూగ్ని బాయి, మొదలగు దేశభాధకులు మనవలె నిర్వీర్యులు గానందున ఆ కాలమునందు కత్తిబట్టి స్వాతంత్ర్యమును గడింప ప్రయత్నములు గావించియుండిరియు బల్గిరి. 80 సం॥ల నీలు సేనాని మనదేశములో ఉద్యోగమందుండి మన యువపుడిని కడకు ఉత్తరహిందూస్థానమున కాకి, ప్రయాగ, కాన్పురు, లక్నో రాష్ట్రములందు సర్వనాశము గావించిరి పలికిరి. నిరపరాధులును, అసహాయులగు శిశువులు స్త్రీలువృద్ధులకు వివిధతరలేక అందరకు కత్తి కెరచేయుటయు, ప్రజల భీతావహుల జేయుటకై గ్రామములకు నిప్పంటించి దగ్గుము గావించుటయు, మునుజులను చెట్లకొమ్మలకుగట్టి ఉరిదీయుటయు, మొదలగు అమానుషకృత్యముల నెన్నింటెనో నీవో సేనాని గావించెనని వివరముగ జెల్లించిరి. 70 సం॥లకు పూర్వము ఈ విగ్రహమును ప్రతిష్ఠించినపుడైనను భారతీయులు తమ సరసమును చెప్పి యుండిరి. ఈ విగ్రహమునకై పనులు గావించబడిన రు. 18,800 లు చందాలలో రు. 200లు మాత్రము ఇరువురు వచ్చువు

సహాయ పాత పరణికాస్త్రజ్ఞానం

బహిష్కారము

శ్రీమద్భిక్షు

కాయలొకమును బహిష్కారము విషయమై అధికసంఖ్యాకుల యభిప్రాయము బహిష్కారమున కనుకూలముగ నున్నదని, స్పష్టమగుచున్నది. నిన్నటిదినము చెన్నపురిలోగూడిన వివిధపక్ష సభలో రాయలొకమిషనురు బహిష్కరింప తీర్మానింపబడినది. జ్యోతుషమువారు మాత్రము యింకను తాము నిర్ణయమునకు రాలేదని జెప్పిరట. వీరు త్వరలోగూడీ దేశాభిప్రాయము గుణ్యముగ నడచెదరని తలంచెదము. కమిషనురు తిరస్కరించుచు, విజ్ఞాన మొకటి తయారుజేయబడినది. దానిపై డాక్టరు బిసెంటు, నర్రా, శ్రీనివాసయ్యంగారు, రంగస్వామి అయ్యంగారు, సత్యమూర్తి, సామి వేంకటాచలంశ్రేష్ఠి, డా॥ పరదరాజులు, రామదాసు గార్లు మున్నగు ప్రముఖులు సంతకముజేసిరి. మితవాద సంఘమువారు గూడ బహిష్కారమును నిశ్చయించినట్లు ప్రకటించబడినది. ఇండియా ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘమునందు సభ్యులుగ బని చేసి, ప్రభుత్వమువారి మెత్తనడసిన సర్ ఆలీ ఇమాంగారుగూడ సంపూర్ణబహిష్కారమే కర్తవ్యమని చాటుచున్నారు. బీహారునాయకులు నిన్నటి దినముగూడీ, బహిష్కారమున కంగీకరించి విజ్ఞప్తిని ప్రచురించిరి. సర్ ఆలీ ఇమాం, హస్సేను ఇమాం సచ్చిదానందసింహ, జగత్ నారాయణ, అబ్దుల్ బాకీ, డా॥ నయ్యదుమహామహ, మున్నగు ప్రముఖు లీవిజ్ఞప్తిపై సంతకముజేయుటజూడ, కొలదికాలము క్రిందట ప్రభుత్వమునందు సభ్యత్వస్థానముల నలంకరించినవారిలోగూడ ప్రస్తుతపు పార్లమెంటరీ కమిషను ఎట్టి మేకటు బట్టించెనో యూహింపవచ్చును.

కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు బహిష్కారమును నిశ్చయించిరి. ఆ సేతు హిమ్మాచల పర్వతము బహిష్కార నివాదముతో మాటమోగుచున్నది. బహిష్కార ధ్వని ఇంగ్లండు గూడ జేరి, అక్కడివారిని కలవరపెట్టుచున్నట్లుల దోచుచున్నది. ఇండియా ఆఫీసువారు నూతన పరిణామమును బాగుగాకాక తో వరిశీలించుచున్నారు. కాని, ఇట్టి ధ్వని త్వరలో చల్లగునని, వీరు లేబరు పక్షమువారికి ఆధార మొనగరున్నట్లుల దెలియుచున్నది. హిందూదేశమునకు స్వయం నిర్ణయాధికారము నొనగట కంగీకరించిన లేబరుపక్షము వారు హైందవాభిప్రాయమును కనుగొనకనే, భారతీయులను బహిష్కరించిన కమిషనునందు సభ్యులుగ చేరుటలో చాల లోభ మొనర్చిరి. తాము అధికారమునందున్నపుడు, సంఖ్యబలము లేకుండుటచే హిందూదేశమునకు మేలొనర్పలేకబోతి

మని, లేబరుపక్షమువారు వెల్లడి నేయుచున్నారు. ఇప్పుడట్టి యిబ్బంది ఏదియు లేనపుడు, లేబరుపక్షమువారు కన్సర్వేటివులతో నేను చేతులుగలిపి, హైందవాభిప్రాయమును తృణీకరింప వలయును? దీనినిబట్టి హిందూదేశ సమస్యవిషయమై బ్రిటిషు పక్షములలో నేదియయినను నొక్కరీతినే ప్రవర్తించునని తలంచుటకు మరల నవకాశము గలుగుచున్నది. హిందూదేశమున జరుగుచున్న బహిష్కారాందోళనము లేబరుపక్షమునందు గూడ కదలిక గలిగించుచున్నది. స్వతంత్ర లేబరుపక్ష కార్యదర్శి యగు బ్రాక్స్టెగారు శ్రీనివాసయ్యంగారికి పంపిన తంతిలో, భారతీయ నాయకుల ఏకగ్రీవాభిప్రాయము ఇంగ్లండులో కదలిక గలుగజేసెననియు, అన్నిపక్షములవారును కాంగ్రెసులో జేరి ఏకపక్షతో కృషి నలువలయుననియు హెచ్చరించిరి.

భారతీయాభిప్రాయమున కనుకూలముగ కమిషను సూచనలను మార్పుజేయబోదో లేబరు సభ్యులను కమిషనునుండి తీసివైచెదమని రాష్ట్ర మాన్డేనాల్డుగారును జార్జి లాంసుబరీగారును భయపెట్టిరట. ఇండియా ముత్రిగా రిట్టి బెదిరింపులకు లొంగుదురని దోచదు. లేబరుపక్షమువారు రందరును కలసి తీర్మానించినగాని ప్రయోజనముండదు. తీవ్రవాదులు కొందరు స్వంత యభిప్రాయములను దెలిపిన మాత్రాన కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు తమ నిశ్చయమును మార్చుకొనబోరు. సెలెక్టుకమిటీవారి హక్కులను విస్తరింప జేసెదమని జెప్పిన జెప్పవచ్చును. కాని సెలెక్టుకమిటీవారు కమిషనులో భాగమై రిపోర్టుజేయ వీలులేనంతవరకు వీరి యునికి నిరర్థకమేయగును. రాజ్యప్రతినిధిగారు కరాచీలో ముచ్చటించుచు రాయలొకమిషను ఏర్పాటు ప్రజలకు తృప్తిగలిగింపనట్లుల బలికిరి. కాని జాయింటు కమిటీవారి ఎదుట భారతీయ ప్రముఖులు విన్నవించుకొనవచ్చుననియు యిందువలన లాభముండననియు వీరు సూచించిరి. కాని అంతయు ముగిసిన పిమ్మట జాయింటు కమిటీవారి ఎదుట ఎంత నేపు మొరలిడినను ప్రయోజన ముండదని తెలిసిన విషయమే. ముఖ్యమగు సూచనలను వారు మార్చబోరు. స్వతంత్ర లేబరుపక్షపు కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు నేటిదినముగూడీ యోచించెదరని తెలియుచున్నది. వీరి నిర్ణయ మెటులుండనో అయ్యది పార్లమెంటరీ లేబరుపక్షమువారి సంతకం వరకు ప్రేరేపించునో ముందుగాని తెలియదు. భారతీయాభిప్రాయము తమకు స్పష్టపడలేదని జెప్పట సాకుదప్ప వేరుగాదు. కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుని ద్వారా వీరు కనుగొనవచ్చును.

కమిషనుస్వరూప మేతరున నుండునో దెలిసినచో, భారతీయనాయకుల యభిప్రాయ మింతకు ముందే వెలువడియుండెడిది. రాజకీయ సంఘములు తీర్మానములగావించి యుండెడివే. రాజ్యప్రతినిధిగారయినను వివిధపక్షనాయకులను ఒక్కసమావేశమునకు బిలిచి సంయుక్తాభిప్రాయమును గ్రహించుటకు మారుగ, విడివిడిగబిలిచి మాట్లాడి పంపివైచిరి. లేబరుపక్షమువారు తమగౌరవమును నిలుపుకొనదలచుచో, హిందూదేశముపట్ల అష్టపక్షము దెలిపెడి సానుభూతి పట్టిభూటకము గాకుండుచో కమిషనుతో సంబంధమును వదలుకొని హిందూదేశమునకు స్వయంనిర్ణయాధికారము సాధ్యమగు

సంతర్వరలో చేకూరునట్లులు వానుట, వారిముఖ్య ధర్మము. లేనియెడల లేబరుపక్షమువారియొక హిందూదేశ విశ్వాసము బాగుగ సంతరింపకమానన. గత శనివారమునాడు గోఖలేహాలులో జరిగినసభలో బిసెంటుగారేమి కాంగ్రెసుప్రముఖులేమి తమ తమయభిప్రాయములను దావరికములేక వివరించిరి. హిందూదేశమున నేమియో ఎరుగని అజ్ఞానుల సంఘమును బహిష్కరింప వలయునని బిసెంటుగారు గంభీరముగచాటిరి. ఈకృత్తిలో మిల్టరుకమిషను గారికి పట్టినయవస్థయే, సైమన్సుకమిషను వారికిని పట్టునని తలంపవచ్చును. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యం ముత్రిగా రొక్కరు మాత్రము బహిష్కారమువలదని బోధించినను స్వతంత్రపక్షము వారయినను వీరిహితవును సరకుజేసెదరని దోచదు. స్వతంత్రపక్షనాయకులు కొందరు సుబ్రహ్మణ్యగారి సాహసచర్యను తీవ్రముగ నిరసించుచున్నారు.

మద్రాసు శాసనసభలో నేమి, భారత శాసనసభలో నేమి, స్టేటుకౌన్సిలు సభలో నేమి, చర్చించుటకుగాను బహిష్కారతీర్మానములు పంపబడినవి. మార్షింగు పోస్టు పత్రిక కమిషనును గూర్చి దెలిపిన యభిప్రాయము గాంచిన, గుట్టు బయల్పడును. సభ్యులలో నొకరగు కలనల్ ఫాక్సు గారు రాజ్యప్రతినిధిగారి బాపమరుదులట. కడోగను గారు గడ్డకట్టిన కన్సర్వేటివులు. స్టాథకోనా ప్రభువుగారు కన్సర్వేటివు పక్షమునకు ఉపాధ్యక్షులుగ బనిచేసిరి. హిందూదేశమును తిట్టిపోయుటలో పేరెన్నికగాంచిన జెయిలీ తెలిగ్రాఫ్ పత్రికకు సంపాదకులయిన బర్రహం ప్రభువుగారెట్టివారో దెలుపనక్కరలేదు. ఇట్టి దిట్టలుగల రాయలొకమిషను పట్ల మార్షింగుపోస్టు పత్రిక పట్టరాని సంతసము జూపుట వింతగాదు. ఇక కమిషనునందు నియమింపబడిన లేబరు సభ్యులగు ప్రి ఫెక్వాల్లుగారును, మేజర్ అట్లీగారును ప్రసిద్ధ నాయకులుగారు. వీరి పేర్లనయినను భారతీయులెరిగియుండరు. వీరి యభిప్రాయము లెటులుండునో మార్షింగుపోస్టు పత్రికా వ్యాఖ్యబట్టి గ్రహింపవచ్చును. ఇంతసామ్యులగు ఆంగ్లేయులు లేబరుపక్షమున నెటుల జేరిరా యని, మార్షింగుపోస్టు ఆశ్చర్యపడుచున్నది. దీనినిబట్టి వీరును కన్సర్వేటివు సభ్యులతో పాటు తలయాచెదరని నమ్మవచ్చును. ఇట్టి నిరర్థకపు కమిషనును బహిష్కరించుటకు వివిధపక్షములవా రేకమగుట యవసరము. బహిష్కారము విషయమై మితవాదులను ప్రేరేపించుకారణ మొకటియు కాంగ్రెసు పక్షమువారిని ప్రేరేపించుకారణ మొకటియు నయినను కనీసచర్య విషయమున ఉభయులును చేతులుగలిపి భారత మాతృ గౌరవమును నిలువవచ్చును. తెల్ల కమిషను ఏర్పాటును మితవాదులు ఏవగించుచున్నారు. అసలు కమిషనే బనికెరాదనియు భావి పరిణామమును నిర్ణయించుటకు భారతీయులే అడ్డులనియు ఛౌండుటెబిలు సమావేశమును కూర్చుట యవసరమనియు కాంగ్రెసు పక్షమువారు గోరుచున్నారు. అందుచే మితవాదులతోబాటు కమిషనును బహిష్కరించుటయగాక కాంగ్రెసుపక్షమువారు స్వరాజ్య విధానమును తయారుజేయుటకును తత్సంపాదనకై ఓటుతో కృషి నలుపుటకును సంసిద్ధులు గావలయును. స్వతంత్ర నాథారముజేసి స్వరాజ్య నిర్వా

మును గావింపవలయును. ఇట్టి యవకాశమును జూరవిడచుచో మరియొక యవకాశము త్వరలో లభింపజాలదు. భారతీయులముగ్ధులైన యవకము లున్నను స్వాతంత్ర్య తృప్తి పొందెను పీడించుచున్న దనియు దేశము సుషద్రవ మెదుర్కొనగనే ఎల్లరును ఏకమగుదురనియు బయల్పడెను. ఇట్టి కలయక శాశ్వతముగ నిలచుట కేర్పాటులు జరుగవలయును. ప్రజల బలహీనత నాధారము చేసికొని ఇండియా మంత్రిగారేమి తదితర మంత్రులేమి వారి నవమానముల పాల్జేయ సంకల్పించిరి. ఇట్టి తృణీకార భావమునకు దేశమంతయు తగు ప్రత్యుత్తర మొసగుట యవసరము. భారతభూమి యీ సమయమున తన అంతఃశక్తులను బయ్యరచుగాక!

ఆంధ్ర మహాసభ

అనంతపురమునజరిగిన ఆంధ్రమహాసభ కథ్యక్షతవహించి ఓ. లక్ష్మణస్వామి గారొసగిన యవన్యాసము భావగర్భితమై యొప్పుచున్నది. ఆంధ్ర సభల ఉద్దేశ్యము పూర్తికాలేదని, వీరు నిరూపించిరి. ఆంధ్రాభ్యుదయమున కవసరమగు ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయములలో ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు సభలముగాలేదు. కాంగ్రెసురాష్ట్రములు భావలనుబట్టి విభజింపబడినను, పరిపాలన కిట్టిరాష్ట్రములు చేకూరలేదు. అవి సిద్ధించువరకు దేశభావలలో పరిపాలనము జరుగట సంభవించదని, అధ్యక్షులు సూచించిరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణావశ్యకతను మదరాసు శాసనసభవారు నిరూపించిరి. మొదటిమెట్టు ధాటినను ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్య పరిష్కారమగుటకు మరికొన్ని మెట్లును దాటవలయును. ఇందుకై ఆంధ్ర సభ శ్రద్ధవహించి పాటుబడుట యవసరము. ఆంధ్రరాష్ట్రమున కేయాంధ్రుడును వ్యతిరేకముగ నుండుట కవకాశములేదని, లక్ష్మణస్వామిగారు చాటిరి. ఇంకను చిత్తూరులో కనుపించు ప్రాతికూల్యము త్వరలో లొలగునని తలచెదము. ఆంధ్రవిశ్వ విద్యాలయము సమకూరినను, విశ్వవిద్యాలయోద్దేశ్యములు నెఱవేరుట కింకను వీలుచిక్కలేదు. విశ్వ విద్యాలయాభివృద్ధి కవసరమగు స్వేచ్ఛగాని ధన సంపదగాని కలుగలేదు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయాభివృద్ధికయినను ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణ మవసరమని దోచును. అనంతపురములో విశ్వ విద్యాలయ కార్యసాసము బెట్టవలయునని, అధ్యక్షులు కోరుచున్నారు. ఆంధ్రమహాసభను లికనయినను స్థలములకాదా వికచి ఏకాభిప్రాయమునకు వచ్చుట యవసరము. ఆంధ్రవికాసమును గూర్చి అధ్యక్షులు సూచించినవిషయములు ముఖ్యములని ఎంచవచ్చును. ఆంధ్రదేశమునకు వెలుపల నివసించెడి ఆంధ్రులలోగూడ విశేష ప్రబోధము గలిగినది. ఆంధ్ర వ్యక్తిత్వము, దక్షిణాంధ్రులలోగూర్చి, బాంబాయి ఆంధ్రులలోనేమి, బెంగాలు ఆంధ్రులలోనేమి, పరిస్థుటమగుచున్నది. ఆంధ్ర వ్యక్తిత్వమును దేశమందంతటను బలపరుపవలసిన బాధ్యత, ఆంధ్రమహాసభవారిపై నిలచియున్నది. ఆంధ్రోద్యమాభివృద్ధికి గ్రంథాలయములు విశేషముగ తోడ్పడునని, అధ్యక్షులు దెలిపిన యభిప్రాయమునందు సత్యమొనెనె గలదు. ఆంధ్రుల విజ్ఞాభాభివృద్ధికిని, మానసిక శారీరక బలాభివృద్ధికిని,

ఆంధ్రమహాసభ కృషిసలుపవలసిన యవసరము గలదు. ఈ విషయమై యీవరకు జరిగిన కృషి అత్యున్నతము. ఆంధ్రవ్యక్తికి సర్వతో ముఖాభివృద్ధి యవసరము. దీనికొరకై ఆంధ్రులు శక్తివంచన లేకుండ బనిచేసినగాని, భావిరిణామముగూర్చి ఆశపాడమజాలదు. అనంతపురపు ఆంధ్రసభ ఆంధ్ర మహాసభను కార్యదీక్షను బలపరుచుగాక యని కోరెదము.

కలకత్తా సఖ్యతీర్మానములు

కలకత్తాలో గావింపబడిన సఖ్యతీర్మానములను హిందూసభా నిర్వాహకులు తృణీకరించుట శోచనీయము. బెంగాలు హిందూనాయకులు మాత్రము సమదృష్టిని జూపుచున్నందులకు సంతసింపవచ్చును. సత్యేంద్రచంద్ర మిత్రగారు కలకత్తాసభలోగావింపిన ప్రసంగము హిందువుల విప్లవక్రధర్మమును చక్కగ తేటపరచెను. దేశమునందీసమయమున హిందువులును మహమ్మదీయులును ఎవరికావారేయని ప్రవర్తించుట వాన మితిలేని సంగిభము ప్రజలినది. దేశము నవమానపరచుటకు మూడవవారికి వీలుగనుచున్నది. సాంఘికసభలవలన ప్రయోజనము నన్నియు అవి సఖ్యమునకు ప్రతిబంధకముగ నుండగూడదు. జాతీయ భావమును విచ్చిన్న మొనర్పగూడదు. ఇట్టి దుస్థితియే యింకను ప్రబలుచో స్వపరిపాలనము గగనకుసుమమగును. దేశముకొరకై విశేషత్యాగ మొనర్చిన సుభాషచంద్రబోసు సత్యేంద్రచంద్ర మిత్రగారు హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యమును సభలో బోధించిరి. దాస్యము ననుభవించుచున్న జాతికి హక్కులేలేవు. అట్టితరి హిందూ స్వత్వములనియు మహమ్మదీయ స్వత్వములనియు బలుకుట కన్నను వింత వేరుండదు. హిందువులును మహమ్మదీయులును పోరాడి మూడవవారి సాయమును కోరుటచే భారతీయుల స్వాతంత్ర్యమునకు తీరనిభంగము వాటిల్లుచున్నది. ఉక్కు-చట్టము సుస్థిరముగ నుండవలయునను వాదమునకు బలమేర్పడుచున్నది. ఇకనయినను అంతఃసఖ్యమునకై పాటుబడి విధిసంఘముల వారును కాంగ్రెసు గౌరవమును కాపాడుట వివేకము.

ప్రాధేయ గంగూలీగారి సంకుచితదృష్టి

వ్యవసాయ విచారణ సంఘసభ్యులగు ప్రాధేయ గంగూలీగారికి హిందూదేశసమస్యగూర్చి విపరీతాభిప్రాయములు గలవని తెలిసిన సంగతియే. ప్రజాశయములకు విరుద్ధముగ వీరు లండను టైమ్సు పత్రికకు వ్యాసముల వ్రాయుచుందురు. వీరికృషి మూలముననే వ్యవసాయ విచారణ సంఘము నియమింప బడెనని జెప్పవచ్చును. గాయల్ కమీషను ఏర్పాటును నాయకులందరును నిరసించుచున్నను గంగూలీగారు రాక్కరుమాత్రము హర్షించుట మితగాదు. గాయల్ కమీషనునందు సభ్యులుగ నుండుటకు తగినవారు హిందూదేశమున లభింపరని గంగూలీగారు అస్ససియే టెడు ప్రెస్సు ప్రతినిధిలో జెప్పిరి. వ్యవసాయ సంఘసభ్యులుగ నుండుటకు గంగూలీగారికి అర్హతగలదు గాబోలు! గాయల్ కమీషను విషయమున మాత్రము వీరికి సందియ మేర్పడినది. ఇంతియగాక భిన్నాభిప్రాయములు కమీషనులో నుండగూడదట. అటు

లగుచో విచారణ పలునో దెలియదు. మొదటనే ఏదీయోయొక నిశ్చయమేర్పరచుకొనుచో, గాయల్ కమీషను ప్రహసనముతో బనియే యుండును.

ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశము

గాయల్ కమీషను గూర్చి విచారించుటకు, మద్రాసు కాంగ్రెసుసభకు పూర్వమునో పిమ్మటనో ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభను జరుపవలయునని పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు గోరినటుల నేటి వార్తలు దెలుపుచున్నవి. కొలదిదినములలో కాంగ్రెసు మహాసభ చెన్నపురిలో గూడుచున్నది. అప్పుడే యీ విషయమును సావకాశముగ చర్చించుటకు వీలగును. ఈలోపుగ మరియొకసభను జరుపుటకుగాని పిమ్మట జరుపుటకుగాని అవసరము కనుపింపదు. అవసర వ్యయకారణమగు నీసూచన భావ్యముగ దోషదు. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సరిఘమువారి సభను జరుపవచ్చును. వర్కింగుకమిటీ సభ యిదివరకే జరిగెను. మితవాదులును తదితర నాయకులును గూడి నిర్ణయించుచున్నారు. అందుచే ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభను జరుపుట కవసరము గనుపిం దు.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభ : గాయల్ కమీషను

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభవారు గాయల్ కమీషనును బహిష్కరింపవలయునని తీర్మానించి తమధర్మమును నెఱవేర్చిరి. ప్రస్తుత సందిగ్ధసమయమున, ఆంధ్రదేశమునకే గాక ఇతరరాష్ట్రములకును కాంగ్రెసు మహాసభకును గూడ రాష్ట్రీయ సభవారు మార్గదర్శకులయినందుల కెంతయు సంతసింపవచ్చును. ఉత్సాహ తీశయమునందు ఆంధ్రు లింతవర కెన్నడును వెనుకంజ వేయలేదు. కమీషనును బహిష్కరించుటకేగాక, స్వరాజ్యమును త్వరలో ప్రతిష్ఠించుటకుగూడ ఆంధ్రులిప్పటి నుండియు కృషిసలుపుట యవసరము.

మదరాసు వార్తలు

నెల్లూరు తుపాను సహాయనిధి:—మద్రాసులో చదువుకొనుచున్న నెల్లూరు విద్యార్థులు గత 8 వ తేదిన పచ్చయప్ప భోజనశాలలో సమావేశమయి నెల్లూరు నివారణ సంఘమువారికి సాయమొనర్చుటకై మద్రాసునందలి నానాప్రకారములలో చందాలు వసూలు చేసి పంపుటకు నిశ్చయించిరి.

గ్రామములను అభివృద్ధిచేయుమార్గములు:—ఈ నెల 15 వ తేది సాయంకాలం 5-80 గంటలకు గోక్షల హాలులో సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియన్ సమాధ్యక్షులగు దేశభరుగారు గ్రామములను అభివృద్ధిచేయు మార్గములను గూర్చి యవస్థాపన నిచ్చెదరు.

యువలీలివాహాహ్వాన శుభలేఖ

1927 సం॥ నవంబరు 17 వ తేది ఉదయము 8 గంటలు మొదలు 10 గంటలలోపల, పోడవర ప్రాము నితంతుకన్యాయగు నా యభిమానపుత్రిక చి. సా. రుక్మిణి, సికిందరాబాదు నాస్తప్త్యుల వడిక్కిభామణులు నగు రాజశ్రీ పురం రంగయ్య సెట్టిగారికి ఇచ్చి ఏలూరులో జమిందారు శ్రీయుత మోతే నారాయణరావుగారి సౌభమందు వివాహము జరుపునట్లు పెద్దలు నిశ్చయించిరి గాన, ఈశుభముపూర్తమునకు తాము సకుటుంబముగా దయచేసి వధూవరుల నాశీర్వాదంప ప్రార్థించుచున్నామ.

కపే3, మద్రాసు, } తుంపూడి భగవద్దగ్గుప్త.
11-11-1927.

క రాచి, నవం 12:—క రాచి మునీసిపాలిటివారి సన్మా
నమునకు ప్రత్యుత్తరముగ రాయలకమిషను ప్రకటనాంతరము
రాజుప్రతినిధిగారు ప్రభుత్వాపై సంస్కరణముల విషయమున
మాట్లాడిరి పార్లమెంటుతరపున ప్రభువుచేరారు జనుపవలసి
యన్న కమిషనుయొక్క నిర్ధారణ మునీసిపాలిటివారు ఆశిం
చినరీతి లేకున్నది, కాని, పార్లమెంటు బాయిలకుమిటి
కలసి యీవిషయమును చర్చింపవన్న కేంద్ర శాసనసభల ప్రతి
నిధిసంఘము యేర్పాటులన రాజకీయ ప్రాముఖ్యతగల యీ
విషయమునందు ఉద్ధయదేశ ప్రతిసంఘము కలసి సంప్రదించుట
కవకాశ మొసంగగలదెనని నై స్రాయాగారసిరి. (ప్రేమ)

బహిష్కరించవలెనని కాంగ్రెసు తీర్మానము
వందాన, నవం 12:—భారతదేశము మహాసభ కార్య
క్రమక సభ్యులువారు రాయలకవిమను బహిష్కరించ
వలయు, కానక సభలలోనున్న కాంగ్రెసు సభ్యులందఱు ఈ
సభ్యులలో చేరక సంఘమున కెట్టి సహాయము చేయకుండవల
వలెనని గోరుచు, దేశములో యితర పక్షములగుటగూడ సం
ఘము బహిష్కరించుటయందు సాయపడవలెననియు, తీ
ర్మానించినట్లు ఆసోసియేషను ప్రెసువారికి తెలియ
పెట్టి.

మహమ్మదీయులు బహిష్కరింపరాదనుట
బొంబాయి, నవంబరు 12:—బొంబాయి రాష్ట్రమున
దీని ముఖ్యసభ్యులందు మాలానా అహమ్మదు ముక్త
కు గారి అగ్ర్యక్షత్యంబు నీ విమర్శిత్వము ఆమోదింప
కను:—“ఇండియా మహాసభ్యులు రాయలకవిమను
బహిష్కరింపరాదు. మహమ్మదీయుల హక్కుల సంరక్షించు
నగుటకు వారయెదుట సామ్యము సంపాదించు. (ఆ.ప్రె.)

రాయలు కవిమనును
బహిష్కరింపుడు

నాయకల ఉపన్యాసములు

గోకేల్ హాలు మహాసభ

శనివారము పాయంకాలము 5-30 గంటలకు. గోకేల్
యందు పెద్దసభ జరిగెను. ప్రభుత్వమువారు నూతనముగ
రథదేశమునకు ప్రసాదించిన రాయలకవిమనును గూర్చి
జయనామకులు ముచ్చటించెదగని ప్రజలు గుంపులుగుంపులు
వచ్చిరి. హాలు క్రిక్కిరిసియుండెను.

డా॥ ఆసిదిపెంటుగారు ఆగ్రాన నాథి పత్రిక మును
వహించి ప్రభుత్వమువారిచే నొసంగబడిన రాయలకవిమను
వల్ల ప్రజలకు గలిగిన ఆసక్తిని తెలియజేయుటకు ఈసభగా
వింపబడినది నుడిచిరి. ఐరోపామహా సంగ్రామమున భారతీ
యులు ఇతర తెల్లజాతులవలె స్వయంనిర్ణయసిద్ధులగుట లని
వచ్చె కెక్కిరి. ఆటిస్వయంనిర్ణయసిద్ధులమున కేడు భారతీ
యులు జరిబుచ్చుకొనవలయును వచ్చినది బర్రెనుపాడు
భువు ఐరోపామహాసంగ్రామ మైనతమవరి భారతీయుల
గడుచు తియ్యనిపించు లనేకములు నడిచెను. మనకు మాటల
గాని భారతీయులు స్వేచ్ఛుల కనపడుట గాని ఆ సభము
ను. మనకు స్వతంత్రపరిపాలన కావలెను. ప్రస్తుత రాయల
కవిమనును హిందూదేశముగూర్చి కింతైన తెలియ
వంటి అంగ్లేజులకు. ఆంగ్లేజుల మనకేమి ఉపయోగము
దు. సదగుసభ్యులు స్వేచ్ఛులు గారని నడుపుచు ఉపయోగము
అట్టివారు హిందూదేశ గౌరవరీతి నిర్ణయించుట అట్టి రీతి
రీతియు ఉంచుట భిన్నాభిప్రాయ
ముల వహి. ఏ గీ. గూ. సదగు కవిమను బహిష్కరింతుర
క. భారతీయుల హక్కులను నిజమెట్లు సాధించుచో
మను బహిష్కరింతురను స్వేచ్ఛ. ఆ తేజ భావన
ప్రూ. సర్. మ. శి. స్వామి అయ్యగారి. అట్టి మితవా
తే కవిమను తో సన్నిహితుల పరియ్యలను లాభములేదని ను
ంపుచుండగనే వేరు దానిగూర్చి ఇచ్చట కిరించవలస
వలెననుకక భారతీయులందఱు రాయలకవిమనును ఏకగ్రీవ
గ బహిష్కరింతురగాని అని నడిచిరి. తరువాత నీ కిరిం
రానమును వడిచిరి.

భారతదేశముయొక్క ఆత్మగౌరవకీర్తి ముక్తా
ం పాటలందఱు ఈ క్రింది ప్రకటనను ఆమోదించుచున్నార.
ఐరోపా మహాసంగ్రామమును భారతీయులందఱు స్వయం
యము తమనిద తమను సహాయముచేయ వలెనని.

భారతీయులు ప్రధానుత్తిగాయొక్క మాటలకు
శ్రవించి వేనకేలుగ చనిపోయిరి.

ఇంగ్లాండుదేశము ప్రస్తుతము తేనుముగానున్నది కనుక
గాని చేసిన భావనల మరచి భారతీయుల ఆత్మగౌరవము
కు స్వేచ్ఛగలిగించుకవిమనును వెలిగిరి.

భారతీయులను పదన కవిమనుతో ఉత్తమాత్రిమను
మిత్రములేను చిట్టిభాషామై లులగు మహాసభ్యులకు
సభ్యులు భారతీయులను వారసులను మనసరములేను

ఈ తీర్మానమును ఆగ్రాన నాథి పత్రిక చేరి వేరొకచోట
నియుండుటచే జల్లిపోయిరి. శ్రీమత ముత్తంగమొదలి
యారుగారు ఆగ్రాన నాథి పత్రిక గురించి.

శ్రీమత్ ప్రొ. బాసమ్మగారు రిల్యువెన్స్ చేరి. అకక
గారు ముందరి భారతీయులందఱు ఏకగ్రీవముగ నీ కవిమను
బహిష్కరించి హిందూదేశముయొక్క ఆత్మగౌరవము నిలుపు
దురుగాక. ఈ రాయలకవిమనువల్ల భారతీయులను స్వరా

మొదటరకము సీమక మలములను ఆతి తక్కువ ధరలకు
నేరుగా తెప్పించునట్టివారైన

బాపాలా ఆంధ్రు కో.

బోకు చిల్లర సీమక మలముల వర్తకులు

మీము వచ్చులు, ప్రాతరకము వజ్రములు, ఆణిమార్కములు మొదలగువాటిని క్రయమునకు తీసుకొనెదము.
216 చైనాబహారు రోడ్డు, (పూల ఆంగడికి సమీపము) జి. టి. మద్రాసు.

జ్యము వచ్చునని కొంద రూహియము వారు భారతదేశము
యొక్క క్రమస్థితియు క్రమియనీ కనుక పార్లమెంటు
సభ్యులు హిందూదేశముయొక్క భవిష్యత్తును నిర్ణయించెద
రన్న మాట అట్టి వాటి నీవయమంబైనను కలిసముగ పరిపా
లించిన భారతీయులు లొంగుదురను ఉద్దేశ్యంతో పరిపాించు
చున్న చిట్టిభాషామై మనకు వారు చేసినది కి
ద్ద తప్పని నుడిచినగాని వీయలేదు.

కవిమనువల్ల భారతీయుల పాఖ్యమునకు గాను ఉచ్చ
స్థితిగాని సహాయపడకాల. ఈకవిమను సకాలముందును
రాతేరు. కానకసభలందు సభ్యుల నెన్నుకొనుపద్ధతిల్ల కేమి
ప్రయోజనములేదు. ఎందులననగా ఈసభ్యులు కవిమనువల్లకు
బోయి హిందూదేశము స్వరాజ్యమునకు తగినదా లేదా అని
సాక్ష్యముచెప్పవలెను. అప్పుడు ఎవరు వారి స్వంతభిప్రాయ
మును చెప్పుచేత, ఒకపాక్షము ఇంకొక పాక్షముతో కలి
యదు. ఇంతేకాక అనేక చొప్పులందు ప్రశ్నలు వేయుదురు.
తుదకు మీ ప్రతినిధులు చెప్పిన సాక్ష్యములనుబట్టి భారతీయు
లకు స్వపరిపాలన ఇచ్చుటకు వీలులేదు. అని నుడువుచు.

భావిభారత రాజ్యాంగవిధానమునకై నిర్ణయించబడిన
కవిమనునందు భారతీయులను ఆదేశపరిస్థితులను తెలిసినవారు
ఉండవలెను. నెలవ్రకమిట్టివల్ల ప్రభుత్వమువారికి లాభముకలు
గునుగాని భారతీయుల కెంతమాత్రమును ఉపయోగములేదు.

ప్రస్తుత కానకసభలందున్న అన్నితరగతి సభ్యుల
గూర్చి ముచ్చటించి అయ్యంగారు కాంగ్రెసుపార్టీవారే నిజ
ముగ ప్రజలహక్కులను పోరాడుచున్నారని నుడిచిరి.

కవిమను బహిష్కరించిననే లాభమున్నదని నుడువుచు
కవిమను నుద్రాను విచ్చినప్పుడు అన్ని పార్టీలవారు ఏకగ్రీవ
ముగ బహిష్కరించుట కందు తోడ్పడవలెనని హెచ్చరించిరి
అంగ్లేయులను పూర్తిగా తెలిసిన సర్. పి. శివస్వామి అయ్యగారు,
ఎర్ర తేజబహద్దూరు సమ్రాటలంటి ప్రముఖులే కవిమనును నిర
సనభావముతో చూచి, నింక ఇతరసభ్యులు ఆలోచన లేందును.

ఈజిప్టుదేశముందు ప్రజలయొక్క స్వపరిపాలనార్హతను
విచారించుటకై మిల్లరుకవిమను వెల్లినప్పుడు ఆ ప్రజలచేసిన
విధమున జేసిననే మనకు స్వరాజ్యమువచ్చునని చెప్పుచు ప్రజల
నందరిని ఈ కవిమనును బహిష్కరించవలసినదని చెప్పిరి.

తరువాత ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారులేచి హిందు
దేశమునకు స్వరాజ్యార్హత లేదని ఇంగ్లాండు ప్రధానమంత్రి
నుడువుచేత ఈ కవిమను సదకు అర్హతను నిర్ణయించుటకు
అర్హతలేదు అని నేను తెలుచుచున్నాను. కనుక దానిని మనము
ఈ జిప్టుదేశముయందలి బహిష్కరించి స్వరాజ్యము సంపా
దించవలెనని నుడిచిరి.

సామి వెంటబావలంకెట్టిగారును కవిమనును బహిష్క
రించవలెనని నుడిచిరి. ప్రభుత్వమువారు బహిష్కరణమును
జూచి కొన్ని సార్లు మాట్లాడు చేసి కొన్ని పార్టీలకు చెడిన
వారిని తమలో కలుపుకొనటకు ప్రయత్నించెదరు కాని అన్ని
పార్టీలవారును హెచ్చరిక ఏకగ్రీవముతో కవిమను బహిష్క
రించవలసినదనియు నిర్ణయించు ఈ ఉచ్చయమునకు సహాయము
చేయవలెననియు హెచ్చరించిరి.

యస్. సత్యమూర్తిగారు ఈకవిమను తగిన కాలముగ
ఏర్పడక ప్రజలయొక్క ఉద్దేశ్యములకు విరుద్ధముగా నీదేశ
మునాదికి తోసిండునట్లు దానిని బహిష్కరించుటకు మొదటి
కారణము. కాండుజేట పసభివలెనని అయ్యంగారు ప్రభుత్వము
వాడు నీకవిమనును ఇచ్చిరి. కవిమనును విమర్శించునట్లు సరిగతు
జులను, అది ఆలోచించు విషయములను, దానిపరిపా
ములను సదిగు కవిమనును బహిష్కరించుటకు చెడినకారణ
ము. కవిమనునందున్న సభ్యులవలన దానిని బహిష్కరించుటకు
మూడుకారణముని నుడిచిరి. వైకారాములనుబట్టి దేశమునకున్న
అన్ని పార్టీలవారును తప్పక బహిష్కరించవలెననిరి.

కవిమను చెన్నగగనమునను వచ్చినప్పుడు సరిగతులయిన
చచ్చినట్లుండవలెను. కాని ఏకోశములకు చేకవయ్యెను కన
పడకూడదు. విద్యార్థులు నెలవులకు లిమగ్రాముములు నెల్లినప్పు

దు వారిజిల్లాయందున్న కానకసభ్యుల నందరిని దీనియందు
పాల్గొనవలెననుట ప్రాప్తహిందవలెనని విద్యార్థులను హెచ్చ
రించిరి.

డా॥ పి. నుబ్బరాయనగారు “రాయలకవిమనును బహి
ష్కరించువారు పిచ్చివారు. బహిష్కరించుటవల్ల హిందూ
దేశమునకు లాభములేదనియు, రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమున కే
విముగను తోడ్పడకాలననియు, బహిష్కరించుట తప్ప
కండ ఓడిపోవుననియు నుడిచిరి. వారి ఉద్దేశ్యములను సత్యమూర్తి
గారు పూర్తిగా ఖండించుచు ఏవగ్రీవముగ ఈఉచ్చయమునకు
సహాయము చేయవలసినదని హెచ్చరించిరి.

బడిన హమీదుగారు చివరకు మాట్లాడుచు ఈ బహి
ష్కర ఉచ్చయము ఆద్యంతము సక్రమముగ జరపవలసిన
దని 70 మిలియనుల మహమ్మదీయులతరపున చెప్పు
చున్నాను. మహమ్మదీయులు పూర్వము ఖిలాఫతు సమస్య
యందువలె నిప్పుకును భారతీయులకు సహాయమునచ్చెదరు.
మహమ్మదీయులును హిందూదేశముందు పుట్టిరి గనుక ఆత్మగౌ
రవముగ మార్గమునే అవలంబింపవలసినది. ఏకాద్విమంగిసహాయ
ము లేకపోవుటచేతను నిరుత్సాహపడవలసినది నుడిచిరి. సభముగి
నెను.

భారత సాహిత్యసంఘము:—ఈనెల 17 వ తేదీ
సాయంకాలము 5 గంటలకు బార్లిటవులలోని మోడలు ట్యు
టోరియలు కాలేజి (రామకోటి భవనముల) వద్ద సర్. పి.
రామస్వామి అయ్యగారి అగ్ర్యక్షతన ప్రైసభుముయొక్క
నూతనగృహప్రవేశోత్సవము జరుగును.

కర్నూలు డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 263/1927.

వాడు:—శివలింగమ్మ మయినరు గార్డియన్
భర్త కోరి కిన్నజనప్ప.

ప్రతివాడు:—రెసుం నాగప్ప.

యీ నెంబరులోని ప్రతివాది వాదితండ్రికి
యివవలసిన ఆ యయకమునప్రతము బాకిని రాబట్టు
కొనుటకు యీ నెంబరులోని వాది ప్రతివాదివయిన
దావా ధాఖలుచేసి 16-11-1927 తేదీ నాటికి వా
యిదావేయబడియున్నది. ఇందుకు ఆక్షేపణచేయు
వారు 16-11-27 తేదీన హాజరులయి తెల్పుకోవల
సినదిగా తెల్పడమయినది.

ఎ. మాదవాచార్,
వాదికలు

GOODWIN'S
SANTALWOOD
TOILET SOAP
MADE IN ENGLAND

No. 315.

దివ్యమైన సువాసనగల సబ్బు. పరిశుద్ధ
మనస్సులకు, శ్రేష్టమైన వందనతెల
ము మొదలగువాటినిండి చేయబడినది.

Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents: P. HOLT & Co. Ltd.,
P.O. BOX 237
MADRAS.

ఈ కైలసును బాలకు పూజించి రాచిని వీడి,
తిరుమా, లేని వెలుదొంగనని వసించును. తమకు కనిపెరుగును
అమ్మ తాంజనం శివో, బొంబాయి - మదరాసు

ఆంధ్ర మహాజననభ

అనంతపురము

శ్రీయుర

ఓ. లక్ష్మణస్వామి రావుగారి అధ్యక్షతన సభ

ఈదినం నన్ను అగ్రాసనాధిపతిగా ఉండవలసిందని ఆహ్వానమువారు కోరడం నాకు కృతజ్ఞతగా నేను నమ్మవలసి ఉన్నది. నేనీ పనికి అర్హుణ్ణాకాదా అనే ప్రశ్న సామాన్యంగా ఉట్టి పడవులకు వచ్చేవారందరూ చేయడం కలదు. కర్నూలు జిల్లాలో, అనంతపురం, చిత్తూరు మండలములకు గొప్పగుణమొకటి ఉన్నది. స్నేహం చేయకున్నవానికి ప్రాణముయినా ఇస్తారేకాదీవాళ్లు. నాకున్న ఈ జిల్లాలో ఒకటైన కర్నూలు కున్న ఉండే చిరపరిచయమే ఈదినం నన్ను ఉన్నత పదవికి తీరికపెట్టిందని నా విశ్వాసం. మొబోటి ముహూరుల స్నేహం భుజింపకుండా మీకు చేకవైనంత సేవచేయడానికి తరచుత్తుడై ఆనకాళిమిచ్చునాక యని నా ప్రార్థన. నన్నీ విధంగాగౌరవింప ఆహ్వాన సంఘమువారికి వందనాలు సమర్పించడం నా మొదటిపని.

ఆంధ్రసభల ఉద్దేశం పూర్తికాలేదు

“ఆంధ్రసభలు ఆరంభం కావడానికి మొదటి ఉద్దేశం ఆంధ్రోద్యమంలో కనుపడుతుంది.” ఆంధ్రుల ప్రత్యేకమైన ఆభివృద్ధికి కావలసిన ముఖ్యసాధనాలు నిర్మించుకొవడమే ఆంధ్ర సభల ప్రథమోద్దేశం. అందులో రాజసాధనాలు మొదటినుంచి గట్టిగా ప్రజలు కోరుతున్నార. ఆంధ్రరాష్ట్రము వేలవరకుకోవడం మొదటిసాధనం. ఆంధ్ర విశ్వ విద్యాలయం ఏర్పరచుకోవడం రెండవసాధనం.

ఈ రెండు సాధనాలు ఎంతవరకు సాధ్యమైనవో పరిక్షించుకోవలసి ఉంది.

ఆంధ్రరాష్ట్రము

మన భారతభూమి విస్తారమైనదేశము. అనేక భాషలు మాట్లాడేభూమి. కాబట్టి భాషలప్రకారం రాష్ట్రాలను ఏర్పాటు చేస్తేనే ప్రజలకు వాళ్ల స్వభావంలో భావమభివృద్ధి అయ్యేదానికి అవకాశముంటుందని సర్వసర్వత్ర అంగీకరించియున్నాడు. ఈ అంగీకారాన్ని కాంగ్రెసువాళ్లు తమపనులకోసం కార్యక్రమంలో పెట్టి భాషలారాధించేసి కాంగ్రెసు రాజధానులకింద విభజించినారు. అయితే ప్రభుత్వంవాళ్లు ఇట్టి విభజనచేయకుండా ఉన్నంతకాలం రాజ్యవిభజనారాలు మనస్వభావాలలో జరగడం సంభవించదు. కాబట్టి నూత్ర మంగీకారముయి యున్నప్పటికీ కార్యం మాత్రం మార్గంలో ఇంకాపడలేదు. మద్రాసులో కాసనసభవాళ్లు ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని ప్రత్యేకపరచవలసిందని తీర్మానించినారు. ఇండియా సభలోనున్న స్నేహకాన్ఫరెన్సు సభలోనున్న ఈ ప్రశంసవచ్చింది.

ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని గురించి దేశంలో వేనవేలు ఉపన్యాసాలు జరిగి ఉన్నవి. నేనున్న విప్రులంగా చెప్పవలసినవి ఉండీయుండదు. అయితే మనజిల్లాలలో ఈవిషయం ఇంకా కొంచెము భేదాభిప్రాయములకు ఆకరంగా ఉండడాన్ని బట్టి కొంత విమర్శ నేను చేయకుండా తప్పదు. ప్రపంచములోని నాగరక రాష్ట్రాలన్నిన్నీ, యేకభాషా రాష్ట్రాలుగానే కనిపిస్తావున్నవి. ఒక భాష మాట్లాడే ప్రజలు అనేక రాష్ట్రాలుగా యేర్పడి ఉన్నారేకాని అనేక భాషలు మాట్లాడే ప్రజలు యేక రాష్ట్రంగా యేర్పడి ఉండడం మనదేశములో తప్ప మరెక్కడా కనిపించడంలేదు. కనడాదేశంలో ఇంగ్లీషు, ఫ్రెంచి, రెండుభాషలు యేర్పడడంచేత అచేయొక కేంద్రస్థంగా వారాలో విస్తాన్నార. మన రాజధానిలోనో ఉరుగుభాష మాట్లాడవలసిపెట్టినా నాలుగు భాషలొక్కటిగా చేరుకొనియున్నది. మనకాసనసభలో తెలుగు మాట్లాడటంపై పరిహాసం కింద పోతూవుందిగాని ఆత్మగౌరవానికి అగౌరవం కావడంలేదు. ఇది సహజస్థితిగాదు. కృత్రిమస్థితి. అవనిలో పెరిగే వట్టి పట్టునలే గానామప్పేలో మట్టిచెట్టు పెరుగుతుండునకోవడం. రెండుపాఠశాలలో ఒక భాష వారు మఱియొక భాషలో అభివృద్ధి జోతారమకోవడం అంత పొరబాటు. ఇతరాభిప్రాయం తెన్నున్నప్పటికీ ఆభివృద్ధికోరే యే ఆంధ్రులన్నూ ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని స్వామనకు వ్యతిరేకంగా వుండడానికి అవకాశం యేమాత్రమున్నూ లేదు. ఇందుకు తగిన టువంటికృషి జరుగుచున్నది. జరుగగలదు. ఆంధ్రరాష్ట్రము త్వరలో సమకూరునని నమ్మవలసి వుంది.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్రోద్యమమునకు రెండవయుద్దేశమైన ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ఒకవిధంగా సమకూరింది. చట్ట మేర్పడినది. చట్టమును నడపడానికి అధికారులేర్పడినారు. ఇప్పటికే కొంతపని జరిగియుండవలసినది. కాని కొన్ని యిక్కట్లులు రావడంచేత మళ్లీన్నీ యీవిషయమును తామందరూ యెరిగినరీతిగా కాసన సభవారు ఆలోచింపవలసినవిన్నవి. ఆంధ్రదేశంలో భిన్నాభిప్రాయాలకు కారణభూతమైన ప్రశ్న నేటిదినం ఒకటి వున్నదీ అంటే అది సర్వకళాపరిషత్ ప్రశ్నయని ఒప్పుకొనకతప్పదు. అందువలన దీనివిషయము సాధారణంగా మన మాలోచించుకొనక తీరదు.

సర్వకళాపరిషత్తు విషయములో కలిగిన భేదాలకు ఆంధ్రులు నిజముగా వుత్తరవాదులుకారు. ఆంధ్రదేశము విస్తారముగా ఉంది. రమారమి 88000 చదరపుమైళ్ల విస్తీర్ణముకలది. పండ్రొడు జిల్లాలతో కూడుకొన్నది. ఇందులో కొన్ని జిల్లాలు విశాఖంజంతులతోగల చిన్నచిన్న రాష్ట్రములకు సరిసమానముగానున్నవి. విజ్ఞాన సంపాదనమునకు కల అకాంక్షకూడ రాష్ట్రములకంటే తక్కువగావున్నదనరాదు. కాచికాశ్యము మనచేతిలోలేదు. భవభవతి మనయాధీనంకాదు. అదితూర్పుదేశము. అందువలన అధికారులైనవారు ఆంధ్రసర్వకళాపరిషత్తుగాను యేర్పడిన చట్టాన్ని దానికున్న వుద్దేశములతోనే అమలులో పెట్టకుండా వేరుమార్గానికి త్రిప్పజూచినారు. దానితో గందరగోళమేర్పడినది. అదిచూచి ఆంధ్రులస్వభావాన్ని నిందించడం యెవ్వరికిన్నీ న్యాయమైనపనిమాత్రంకాదు.

నానై నా ప్రస్తుతాన్ని అనుసరింపకుండా తప్పదు. ఆంధ్రసోదరులను నేను కోరేదేమంటే ఒక్కనిమిషం మీమీయూరిలాభాలు మీమీజిల్లామాత్రంలాభాలు విడిచిపెట్టి ఆంధ్రదేశం మొత్తం ఆలోచన చేయవలసింది.

ఆంధ్రరాష్ట్రము యేర్పడడం యెంతమంచిదై నా జలహీనులన్నూ కొంచెం వెనుకబడినవారన్నూ కావడంచేత దత్తమండలాలవాళ్లు మొదటినుంచిన్నీ కొంతవరకు ఆంధ్రోద్యమానికి వ్యతిరేకంగానే యుంటూన్నారు. ఆంధ్రసర్వకళాపరిషత్తువిషయం వచ్చినపుడుమాదా వీళ్లు వ్యతిరేకంగానే యున్నారు. మంత్రప్రాత్రో విశాఖపట్నంలో యీవిషయాన్ని గురించి 1922 సంవత్సరం నవంబర్ 22న లేదీన కాన్ఫరెన్సు పెట్టిస్తే, గవర్నర్ గారు రక్కడికి దయచేస్తే, యీమండలాలవాళ్లు యెవ్వరున్నూ అక్కడికి పోలేదు. చట్టము జరిగేటప్పుడు యీమండలాలన్నీ ఆంధ్రసర్వకళాపరిషత్తుకుండి దూరంగా పెట్టి సంరక్షించ వలసిందని యిక్కడివాళ్లు గట్టిగా నాదించడమూడా వాదించినారు. అందుచేతనే సర్వకళాపరిషత్తు యేర్పడానికి ముందున్నూ, యేర్పడితొప్పునున్నూ, యేర్పడినతర్వాతనున్నూ, యీమండలాలకు తప్పకుండా ప్రత్యేకం సర్వకళాపరిషత్తు యేర్పడితొట్టుగా పనిచేస్తామని అందులోజోకం గల అందరు అధికారులన్నూ హామీస్తూవచ్చినారు. ముఖ్యంగా వుత్తరదేశపు ఆంధ్రులు యీజిల్లాలకు సహాయం చేస్తామని యెప్పుడు ప్రకటిస్తూవస్తూన్నారు. ఈవిషయాన్ని క్రిష్ణజిల్లా నాయకులన్నూ, గోదావరిజిల్లా నాయకులన్నూ, మఱివకుండా యుండే పక్షానికి ఆంధ్రోద్యమము సరియైనమార్గములో నడుస్తుందనడానికి యేవిధమైన సందేహమున్నూ లేదు.

దీనిచే ఆంధ్ర సర్వకళాపరిషత్తు సెనేటువారు మువ్వకట్టపించినారు. తెలుగు జిల్లాలలోని అన్ని ప్రాంతముల లాభాలాభములను అనుకూల్యములను ఇస్తాయివ్వములను ఆలోచించి నిర్మించిన కాసనాన్ని నడపవలసిందని వీరు తీర్మానముచేసినారు. రాజమంపేంద్రవరంలో ఉన్నత విద్యలో కొంతభాగమున్నూ అనంతపురములో కొంతభాగమున్నూ, సాంబశివలింగం అన్నార. బెజవాడలోయుండే కార్యాలయాలన్నీ విద్యాన్యాసంగం జరుగతూ వుండే అనంతపురానికి మార్చి ఇక్కడినుంచిసర్వకళాపరిషత్తుయొక్క పసంతాన్నూ నడపవలసిందన్నారు విశాఖపట్నములో సాంకేతిక విద్యాభివృద్ధి జరుపవలసినదన్నారు. సర్వకళా పరిషత్తుపసము యేర్పడడానికిముందు యీమూడు స్థలాలున్నూ ఆంధ్రదేశంలో వుత్తమవిద్యాపరిశ్రమకు అనుకూలమైన స్థలాలని అన్నిసంస్థానాలలోంచి నిర్ణయించిపెట్టివే. కాబట్టి సెనేటువారు చేసినటువంటి తీర్మానము ఆలోచనలేకుండా చేసినదనిగానీ విచారణలేకుండా చేసినదనిగానీ అనడానికిరాదు. అనరాదు. నిజంగా ఆంధ్రదేశపు ఉత్తమ విద్యాభివృద్ధి నంతటిని నడపడానికి సెనేటువంటి పరిషత్తును యేర్పరచిన తర్వాత ఆ పరిషత్తు వున్న కాసనాన్ని అనుసరించి పనిచేయడానికి నిర్ణయించిత తర్వాత, అట్టి నిర్ణయాన్ని

త్రోసివేయడం యేమాత్రం న్యాయబద్ధముకాని కార్యపరత్వముగాని కాజాలదు. ఇట్టిసందర్భాలలో దక్షిణంలో ఉండే యీమండలాల అభిప్రాయానికి వ్యతిరేకంగా సెనేటు తీర్మానమును తలకొందుచేసి తమ లాభాన్ని సంపాదించుకొనడానికి ప్రయత్నించేయడం ఆంధ్రోద్యమానికి యెంతమట్టుకు బలప్రదమో కృష్ణ, గోదావరి జిల్లా ఆంధ్రసోదరులు ఆలోచించుకొనవలసి యందురుని నేను వేరే చెప్పనక్కరలేదు. స్వలాభమును తగ్గించుకొనియె నా సోదరునికి మేలుచేసినవాడే నిజమైన సోదరుడు. స్వలాభమునకు దమ్మిడితూకం నవ్వుమురాంతకాలము నీవు నా సోదరుడనని కాగిలించుకొనుచు, అమాత్రం అడ్డువచ్చునప్పుడు సోదరుల లాభంకూడా తానే అపహరించుకొనే వాడు ద్రోహియగునుగాని సోదరుడుకాదు. ఈవిషయమును గమనింపవలసినకాలము వచ్చినదని మాత్రము జై త్తరేయు లగు సోదరుల హెచ్చరించుచున్నాను.

అనంతపురం సోకర్యములను, సాందర్యమును ఇకరట్టములు సోకర్యములతో, సాందర్యముతో తారతమ్యము వుచేసి విరూపించవలసిన పనిలేదు. విశాఖపట్నము, రాజమంపేంద్రవరము, అనంతపురము ఇవి మాడున్నూపిల్లలు ఉన్నత విద్యాభ్యాసము చేయడానికి తగిన స్థలాలు ఇదివరలోనే అంశీకృత మైంది. విద్యార్థుల యొక్కపతక్కుతపస్సంఖ్యల నిరూపణలోమాదా ప్రస్తుతం ప్రసక్తి పనిలేదు. ఇదివరకే యిక్కడ కాలేజీ కలదు. ఇటువంటి కాలేజీ ఉత్తరాదిసోదరులకు రాజమంపేంద్రవరమున యేర్పడి వున్నది. కాబట్టి ఇరుభాగాల్లో యిదివరకు అనుకూలము సమానంగానే ఉన్నది. ఉండే కథంతా వై చదువులకు సంబంధించింది. ఆ వై చదువులు చదువుకొనేవారు యాభై అరవై మందికంటే ఇప్పట్లో యెక్కువ వుండరు. ఆ చదువులకే పోస్టు గ్రాజువేలు అనర్హుల చదువులని పేరు. గంజాం మండలమువాళ్లు అప్పటి చదువులకు మదరాసుకో, కలకత్తాకో పోతూనే ఉన్నారు. ఆంధ్ర దేశంలో ఉండే అనంతపురానికి రావడం ఈ కొలిదిమందికి కష్టసాధ్యంగాదు. అనంతపురం కన్నడం, తెలుగు అరవము చేరిన ప్రదేశములో ఉందని, ఇక్కడ మంచినీళ్లు లేవనీ, ఇక్కడికి రావలసిన నే ఉత్తరదేశాలనుంచి పాకాలా ధర్మసరాలగుండా రావలసి ఉంటుందనీ మేము పండితుల ముఖానేటువంటివారూ, విద్యా విషయాలలో నాయకుల ముఖానేటువంటివారూ, వ్రాయడం, పలుకడం, మాస్తే పక్షపాతంకల్లుకండ్లుముత పడ్డవాడు ఎంతపనైనా చేస్తాడనే అనుమానం దృఢపడుతూ వుంది. ఆంధ్రదేశములోని జంగ్లాలలో రమారమిగా మొదటి జిక్కు అవుతూవుండే గుంతకంటికి బెంగళూరు లైనుమీద 40 మైళ్లలో శుభమైన ఆంధ్రననిత ముసలమ్మగిడుకూ త్యాగానికి తాపమైన పట్టులో ఆంధ్ర సర్వకళాశాల వై నీచాన్సలర్ గారి కవితా కన్యకను జన్మభూమియైన స్థానములో చల్ల చోట, రైళ్ల, రోడ్ల నాగరికముల దుమ్ము మారముగావుండే అనంతపురం సర్వకళాపరిషత్తు కార్యస్థానానికి (ప్రభుత్వంవారు డబ్బు విగబట్టుకొనే ఆలవాటు కలవారు కాబట్టి) పేదరికంచేత పనికిరాకపోతే పోవచ్చునుగాని, వుత్తమపురుషు లనుకొన్నవారి అన్యతాలాపములకు భాజనంకావడం న్యాయంగాగాని సమంజసంగాగాని కనుపించడంలేదు. స్వకార్యసాధనకు ఇప్టుము వచ్చిన యుక్తులు పన్నడంమాని, ఈ జిల్లాలవారు కోరే కోరిక న్యాయమైందని అంగీకరించి, యీ జిల్లాలవారు అనంతపురం కోసముకాక జిల్లా లన్నిటికోసం పరిశ్రమ చేస్తూన్నారనేది గ్రహించి, యీ జిల్లాలకు న్యాయము జరుపుదురు గాకయని ఇందుకు సంబంధించిన సభ్యులను ప్రార్థించుచున్నాను.

ఆంధ్రుల వికాసం

ఆంధ్రుల ప్రత్యేకప్రతిభ అభివృద్ధికావడానికి ఆంధ్ర మహాసభ ఏర్పడిన యీ పదిపదునైదు సంవత్సరములలో అనేక సాధనము లాలోచించి యున్నాడు. అందులో ముఖ్యంగా ఆంధ్రదేశానికిబయట నివసిస్తూయుండే ఆంధ్ర సోదరులకున్నూ మనకున్నూ యొక్కప అనురాగ మభివృద్ధి ముఖానికి మార్గము లిట్టివల యేర్పడినవి. దక్షిణాంధ్ర భాషాభివృద్ధి నీసంఘము పేర అరవదేశములోని యాంధ్రులు తమ మాతృభాషాభివృద్ధికిని ఆంధ్రోద్యమ ప్రచారమునకును చక్కని పరిశ్రమ జేయుచున్నారు. బొంబాయి ప్రాంతములలోని ఆంధ్ర సోదరుల ఖరగ్ పూర్ మొదలగు ప్రదేశములలోని యాంధ్ర సోదరులను అత్యుత్సాహముతో పనిజేయుచున్నారు. ఈ యాంధ్ర వికాసము మనకు సంతోషప్రదమని నేలుగా జెప్ప బలిలేదు. దినదినాభివృద్ధిగా ఇదిమన పురోగమనానికి తోడ్పడుతుందని నావిశ్వాసము. ఈ సందర్భంలో ప్రస్తుతం ఆంధ్ర సాయం

మూసికొని కార్యదర్శిగా వుండే మహారి అన్నపూర్ణయ్యగారు చేసిన ప్రచారం కావించిన సేవ ప్రశంసార్హము.

ఇతర ప్రాంతాల్లోయూండే ఆంధ్రుల్లో వికాసం కలిగించడమే కాకుండా మన ఆంధ్రస్థాయినికూ ఆంధ్రదేశంలో నూ తగిన వికాస సాధనాలు సమకూర్చవలసినదని ఆదర్శ పెట్టుకోవడం జరిగింది. కాని కార్యం యొక్క వనడిచివట్టు వచ్చిన సామర్థ్యం కనుపించడము లేదు. ఆంధ్రసభలు జరిగినపుడు ఇచ్చిన కొన్ని విరుదులు చేసిన కొన్ని తీర్మానాలు మాత్రం కనుపిస్తూన్నవి. ఇటీవల అన్నపూర్ణయ్యగారి ఆంధ్రోద్యమ ప్రచారము కొంత కనిపించింది. ఈ మాత్రంతో నిలిస్తే యొక్కవ ప్రయోజనం కలిగించుకోవడానికి వీలండదు.

గ్రంథాలయసంఘము

ఆంధ్రదేశంలో జరుగవలసిన పని చాలాఉంది. పూర్వం ఆంధ్రోద్యమం మూలకంగానే గ్రంథాలయోద్యమం విరివిగా పెరిగింది. అదేమి కారణమోకాని దేశవాడలోని రామమోహనగ్రంథాలయం హైదరాబాదులోని మ్యూనిసిపల్ గ్రంథాలయము ఇట్లాటి. పెద్ద తెగలో చేరకపోయినా కర్నూలులోని ఆంధ్ర గ్రంథాలయం, నంద్యాలలోని విక్టోరియా రీడింగ్ రూమ్ ఇట్లాటి పట్టమనే ప్రగ్రంథాలయాలే. కేటిడినం అనాటి గ్రంథాలయోద్యమానికి గర్భలంగా నిలవజడయున్నవి. ఆంధ్ర సర్వకళాకాల యేర్పడిందానికి అందలోని (Extension) పనిజరిపి ప్రజావికాసం విస్తారంగా జరిపించే సంస్థలు దేశవంతటా యేర్పడవలసియున్నవి. గ్రంథాలయ సంఘాలంటే యీ పనికి దోహదం బాగా జరుగుతుంది. అందువల్ల ఆంధ్రోద్యమపట్టుకొని బాగా నెలకొనడానికి మార్గవస్తుతుంది. ఆంధ్రస్థాయిసంఘం వారు యీపని గట్టిగా ఆరంభించాలెను.

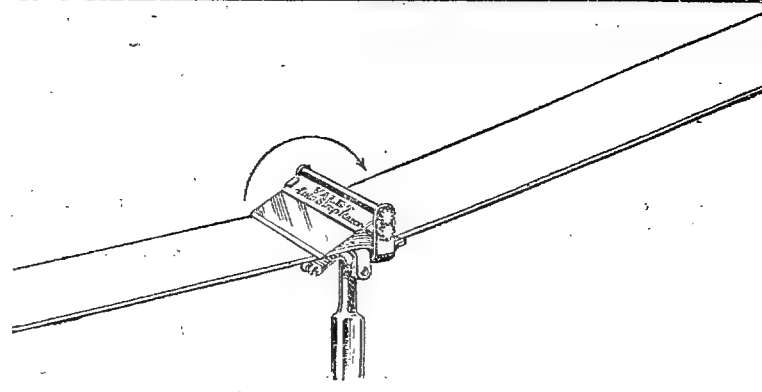
ఆంధ్రోద్యమోద్యేతములు

1918 సంవత్సరములో ఆంధ్రస్థాయి సంఘంవారి తరఫున ప్రకటితమైన ఆంధ్రోద్యమమునే కరపత్రంలో ఆంధ్రోద్యమం యొక్క ఉద్దేశాలు చెప్తూ దేశంలోని వ్యాపార వ్యవసాయ పరిస్థితులకనుగుణ ప్రజల్లో పరస్పరసహకారవిశ్వాసములను బుట్టించడమున్నూ, ప్రజల ఆకాంగ్యము దేహబలములను సంబంధించి జ్ఞానం వ్యాపింపజేసి బుడంతులు తేజోవంతులు దేశంలో ప్రబలే ఉపాయాలలో చింపడంపయి ఉద్దేశాల్లో చేరినట్లు ప్రాసీనార. ఈ ఉద్దేశాల నిర్వహణం కూడా కొంత కొంతైనా జరిగినట్లు కనిపించడం లేదు. తాలీఖానాలు గరిష్ఠానాలు, దసరా పోటీపండలులు, విద్యార్థుల వ్యాయామసంఘాలు, ఆరోగ్యవిజ్ఞాన ప్రచారక మండలులు, వైద్యసహాయ సంఘాలు, ఉరూరు ప్రోత్సహించుటకు మనదేశము సంబంధించిన అవకాశమున్నది. కాని యీపని అంతయు మూర్ఖత్వం కౌన్సెల్లర్లది, క్యాసిటీ ఇన్ సెక్టర్లది, మాత్రమే నాయకుల బాధ్యత భావము పొందియున్నాడు. ఆంధ్రుల ప్రత్యేకకర్తలు విజృంభింపవలెంటే ఈ అన్నివిధముల జీవితమునకు ప్రోత్సాహము కలుగవలెను.

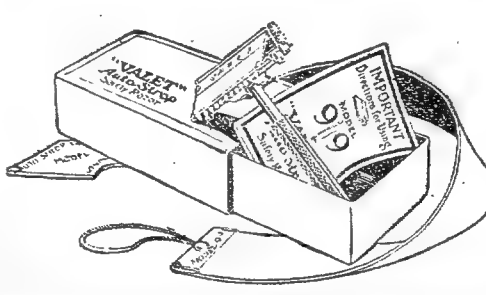
అన్ని కార్యాలకు ఉద్దీపనం పూర్వయాన్ని పొంగజేసే కల్పం. అది జాతీయమైనటువంటి కథల్లో, పాటల్లో, నుద్దుల్లో, యిమిడియున్నది. దాన్ని బహిరంగపరచే సాధనాలు కూడా ఆంధ్రోద్యమ కారకులు ఆలోచించవలసినదని కాసింపినారు. అయితే సాధారణంగా వినిపిస్తుండిన బొబ్బిలిపాట కల్పమే క్రమక్రమంగా కరువవుతుంది. అనుదినం చదువుతూవుండిన భారత భాగవతాల నువ్వనము సాధారణంగా వినరావడం లేదు. ఇంట్లో ఆడవాండ్లు పాడుకొనుచుండిన సామితి సీత మొదలైన మహావ్యక్తులగానము నశిచిపోయియుండవచ్చును. ఈ యన్నిటిని పునరుద్ధరించడం నవీనజ్ఞానము నెడల ఉత్సాహము వ్యాపింపజేయడం ఇవియున్నట్టి స్థాయిసంఘమువారు తలపెట్టవలసిన విషయములే. తమరు ఇచ్చట జేయబోవు తీర్మానాలు ఈ సంగతిని దృఢపరచ గలవు.

కార్యదర్శి

అన్నిటికిన్నీ ఆధారం కార్యం. ఇది తలదరించి ఆచరణం సాగించునట్టిదిగా మనదేశంలో యేనూటికి నోటికి ఒక్కరికి కలిగిందోకాని విశేషసంఖ్యాకులకు ఇంకను కలిగియుండలేదు. మనదేశంలోని విద్యాపద్ధతులు కడుపుకుక్కురతి పారలెంతవరకంటే కార్యదర్శిపరులను అందిస్తాయన్నప్పటికి దీనిపరిస్థితులలోకూడ తగినంత మానవబలము మనకు లేకపోలేదు. అర్హత మగించి విశ్రాంతి నందియుండుపురుషులెంద్రులు అనేకులున్నార. వ్యాపారములలో నున్నవారు, ఇంజనీర్లుగా నున్నవారు, అనువృత్తులనువలె సఖముగా జీవనము గడు

నేస్తీ రేజర్లన్నిటిలోను, పదునుపెట్టుటకు మెషీనుతోకూడ అందులో అమర్చబడినది,
“వేలెట్ ఆటో స్ట్రాప్ ఒక్కటియే.”
“VALET”
Auto Strop
Safety Razor
 వర్తకులందరి యొద్దను దొరుకును.
 నెం. 99 సెట్, రేజర్, బ్లేడు, స్ట్రాప్.
 మొదలగు ముఖ్యమైన పరికరము లన్నిటిని గల్గియుండును.
రు. 2-12-0

పునున్నారు. నిరంతరము సవ్యతీవులున్న కర్మచేయవలసినదనీ, కర్మఫలమునకు తానధికారినని శ్రీకృష్ణభగవానులు నిర్వచించిన గీతారహస్యాన్ని వీరవటికి మనము వచ్చేటట్లు మనము పరిశ్రమచేస్తే దేశకార్యాలకు తగినంత బలగ మేర్పడుతుందని నావిశ్వాసము. దివ్యజ్ఞాన సమాజాన్ని నెలకొల్పి ఆ పారమైనటువంటి సంస్థ నిర్వహించువాడు శ్రీ ఆనీబెసెంటు స్థానంబు దత్తతకు మన ఆత్మను ధర్మాలన్నూ, గీతమున్నూ, మూలాధారాలని చెప్పితే అతిశయోక్తికాదు. ఆ తిలక్ మహారాజు నడిపినటువంటి దేశ కార్యవై కేవలమునకుగూడ ఇట్టిపాలక క్రియే ముఖ్యమైనది పునాది. ఇదేమార్గముననే మనమును ప్రవర్తించవలసి యున్నది. భగవానుడు మనలో నొక్కొక్కరికిన్నీ తన తేజస్సును ప్రసాదించి తోడ్పడుటగాతమని ప్రార్థిస్తూ ఆహ్వాన సంఘమువారు నాకుచేసిన యీ గౌరవమునకు వ్యాధిమూర్త్యకముగా ననులు సమర్పిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

కృష్ణామండలసంఘము - స్వరాజ్యవిధానచట్టము

ఆనీబెసెంటుగారు తయారుచేయించిన “స్వరాజ్యవిధాన చట్టము” (కామన్వెల్త్ ఆఫ్ ఇండియా బిల్లు) గూర్చి వివరించుటకును, అబిల్లు విషయమై ప్రచారము చేయుటకుగాను, కృష్ణామండల సంఘమును సాపేక్షులకును ఈ నెల 16-వ తేదీ సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు దేశవాడ పట్టణమున రామమోహన లైబ్రరీలో బహిరంగసభ జరుపబడును. కావున ఎల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

అయ్యకి వేంకటరమణయ్య.

నోటిసు

గోపవరం కాపురస్థులు ప॥ రా॥ శ్రీ॥ బొమ్మకంటి సీతారామయ్యపంతులుగారున్న నా మయినారిటీకాలములో వాతరపున గార్తీయసు గా. నాతండ్రి పీఠభద్ర గారు పంతులు గారన్న “శ్రీరామమోహన సర్వీసుకంపెనీ” అనుపేరుతో సింగరాయకొండలో జరిపినట్లు తెలిసిన వ్యాపారము (Partnership) లో నాకు యేమీ సహభాగములేదని ఇదరు వ్యాపారమునకు సంబంధించిన లావాదేవీలు నన్ను బైండు చేయవనిన్ని సరకు వ్యాపారము రిఫ్రాఫ్రీయేటు చేయడమయినదనిన్ని యిందుమూలముగా ప్రకటన చేయడమైనది.

బద్ధిరాజు రాజభూపాలరావు

14-11-27. వద్రాసు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

అక్టోబరు నెలలో జరిగిన యఫ్. యల్ పరీక్షలో

యీ క్రిందివారు ఉత్తీర్ణులయిరి

రెండవ క్లాసు:-

27 55 64 201 203 209 216 220 225 226 241 254 & 257.

మూడవ క్లాసు:-

5 6 8 9 11 12 14 15 20 21 22 25 28 30 31 33 36 44 45 49 50 52 57 58 59 60 63 66 71 74 82 86 89 91 92 95 99 100 101 104 106 109 114 115 118 119 122 125 129 132 133 139 140 146 149 150 154 155 157 158 159 161 165 166 169 172 173 174 179 180 182 183 184 192 to 199 202 to 207 210 to 212 217 to 219 221 222 224 228 231 232 234 235 237 239 240 243 245 to 247 249 252 253 256 259 to 261 263 to 267 270 273 to 280 and 283.

వి. యల్. పరీక్షలో నుత్తీర్ణులయినవారు

రెండవ తరగతి:-

44 62 211 and 307.

మూడవ తరగతి:-

3 4 6 8 to 10 13 14 16 to 23 25 26 28 29 31 34 36 to 38 40 to 42 45 47 to 50 52 54 56 58 to 60 63 65 66 68 71 73 75 77 79 81 82 83 to 89 91 92 95 97 100 103 106 to 109 111 to 114 117 to 120 122 124 125 127 130 131 133 136 139 to 144 146 147 149 152 161 164 166 167 176 177 180 181 184 187 198 200 201 204 207 209 212 214 221 228 229 231 to 233 235 237 to 242 244 247 255 256 259 260 262 to 264 266 267 269 270 271 273 274 276 to 278 280 283 284 286 287 289 292 293 296 298 to 300 303 309 and 313.

కరణానందస్వాములవారి 67 వ జన్మదినము:-

ఈ నెల 15 వ తేదీ సాయంకాలం విల్లింగడను పరన మందిరములో కరణానంద స్వాములవారి మహాత్మ్యవందర్శమున అభిలభారత సాధుసంఘ మహాసభవారు సర్ టి. సదాశివ అయ్యరు గారి అధ్యక్షతన సమావేశమగుదురు. అనాటి ఉదయము 10 గంటలకు సభవారిచే బీదలకు అన్నదాన మొనగబడును.

కృష్ణాజిల్లా యొన్ని కలకేసు

బంధువుల పాపముల జరుగులు

(స్వకీయవిలేఖరి)

5-11-27

162 వ సా.న. నంబూరి పెంకటసుబ్బారావు

అడివి నెక్కలం కరణం

మా గ్రామం చెల్లయ్యవూరూపుగారిది. వారికి పుత్రుల సం
 దూరి వీరభద్రయ్యగారు ముక్కాయ ఏబంటు. అక్కారావు పేట
 బాబుగారు కాణిగారి అల్లుడు. అక్కారావు పేట జమీందారు
 గారి కొడుకును అక్కారావు పేటబాబుగారు ౪౦ పిలుస్తారేమో
 నాకు తెలియదు. అక్కారావు పేటబాబు పేట కందిమల్ల సీతా
 రామారావుగారు. మా గ్రామం లోలూకు ప్రీతిమిసరి వోలర్ల లిస్టు
 10 వ నెంబరు అక్కంటునుబట్టి (1885 ఫస్ట్) తయారుచేసి
 ను. తరువాత 50 క్లయిం పిటిమనులు ఉన్నవి. ఈ 50 దర
 ఖాస్తులు నేనే వ్రాసినాను. 10-వ నెంబరునుబట్టి యీ 50 దర
 ఖాస్తులు వ్రాసినాను. ఒకేసారి (28-7-28) ఫర్టిఫై చేసి
 నాను. ఫర్టిఫై చేసి లాలూకా ఆఫీసుకు పంపినాను. తరువాత
 తహసీల్దారుగారు లెక్కలలో హాజరుకట్టుకొని పర్యవేక్షించారు.
 ఆ ప్రకారము వెల్లి నాను. లెక్కలను సరిచేసారు. Exhibit
 bill ను తహసీల్దారుకు సోదించాను. నేను లెక్కలు తీసుక
 వెళ్లేదు. 7-వ నెంబరు వోలరు మాదల అప్పయ్యకు జాయింటు
 పట్టా 27 నెంబరువున్నది. శేషయ్య (86) అప్పయ్య (7) రా
 మయ్య (73) సుబ్బయ్య (96) వోలర్లే. 14 నెంబరు వోలరు
 మొక్కపాటి బసవయ్యకు పట్టాలేదు. 41 నెంబరుపట్టా తం
 డ్రీ కోటాయ పేరున వున్నది. కోటాయ 55 నెంబరు వోలరు.
 19 నెంబరు వోలరు నరదల చివరాయకు 91 నెంబరు క్వంత
 పట్టావున్నది. శిస్తు రు 8-9-3. 20 వ నెంబరు వోలరుకు పట్టా
 లేదు. అన్న పేరిట 63 నెంబరుపట్టా వున్నది. అన్న 65
 నెంబరు వోలరు. 25 వ నెంబరు వోలరు తోటకూర గోపయ్య
 కు 44 వ నెంబరు జాయింటుపట్టా వున్నది. అన్నగారు కృష్ణ
 య్య (30 వ వోలరు) గోపయ్య పేర్లను ఉన్నాడు. 26 వోలరు
 గుర్రం గంగాయకు పట్టాలేదు. అన్న పేర్లను ఉన్నాడు 60 వ
 పట్టావున్నది. చిన్నమాడు 10 వ నెంబరు వోలరు కలిసి
 17-1-0. 88 నెంబరు వోలరు నంబూరి పెంకటసుబ్బారావు
 గారు కృష్ణమూర్తి పేర పట్టాలేదు. 100 వ నెంబరు వోలరు, శేష
 గిరిరావు కృష్ణమూర్తి పేర్ల జాయింటుపట్టా వున్నది. నెంబరు
 వున్నది. 115, 98 వోలరు మొదటి పట్టా వున్నది. పల్లపల్లి
 కోటయ్యకు 48-వ నెంబరు జాయింటుపట్టావున్నది. నలుగురు
 భాగస్వాములు కలరు. వీరందరు వోలర్లే శ్రీరాములు భూమి
 అమ్మకొని వెల్లి పోయినందున వోలులేదు. జాయింటుకోటయ్యకు
 87 నెంబరు స్వంతపట్టా వున్నది. శిస్తు 2-13-6. ఇంకేపట్టా
 లోను ఇతని పేరులేదు. మంగలపు కోటాయకు జాయింటుపట్టా
 వున్నది. యల్లవందాయ, శ్రీరాములు భాగస్వాములు. వేము
 కోటాయ (42 వ వోలరు) 183 నెంబరుపట్టా వున్నది. శిస్తు రు
 7-6-2 లు. 82 వ నెంబరు పట్టానూడువున్నది. శిస్తు రు 1-0-9.
 182 పట్టాలు రెండువున్నవి. మా గ్రామములో ఒక నెంబరుతో
 రెండుపట్టాలు వేరువేరు వ్రాయు అచారము వున్నది.

శాస్త్రి:—అడిగిన ప్రశ్న క్రొత్త నెంబరు యియ్యక తిరిగి
 182 వ నెంబరు యేలయియ్యవలెననిచే.

సా:—చాలకాలమునుంచి వ్రాయుచున్నది. క్రొత్తగా
 వ్రాసినవా?

రా:—దరిమిలా వ్రాసినవేమో యెవరికి తెలుసును,
 207 వ పేజీలో పెంపరపట్టా అనివున్నది యిదియేమిటి?

సా:—అది పెంపరపట్టాలుకావు. జిరాయిపట్టాలే
 యియ్యబడినవి.

సా:—నల్ల మోతు కృష్ణయ్యకు 145 నెంబరు జాయింటు
 పట్టావున్నది. 144 వోలరుకుడ యందులో భాగస్వామి. ఇద్దరు
 ఆన్నదమ్ములు. శిస్తు రు 3-3-0 లు. ఇంకోక పట్టా కన్నాయ
 పేరునవున్నది 35 నెంబరు పెంపరపట్టాలో కన్నాయ 1-4 0
 శిస్తు చెల్లించుచున్నాడు. 45-వ వోలరు నడకంటి కోటాయ 147
 నెంబరు స్వంతపట్టాయున్నది. శిస్తు 8-13-5. వేరేపట్టాలేదు.
 46 వోలరు మందాడ కనకాయకు 118 వ జాయింటుపట్టావున్న
 ది. అన్నీ చింతాయ పేరునవున్నది. 14 నెంబరు వోలు చింతా
 య్యకుగలదు. శిస్తు 14-0-0. 48-వ వోలరు మారు లక్ష్మయ్య. 70

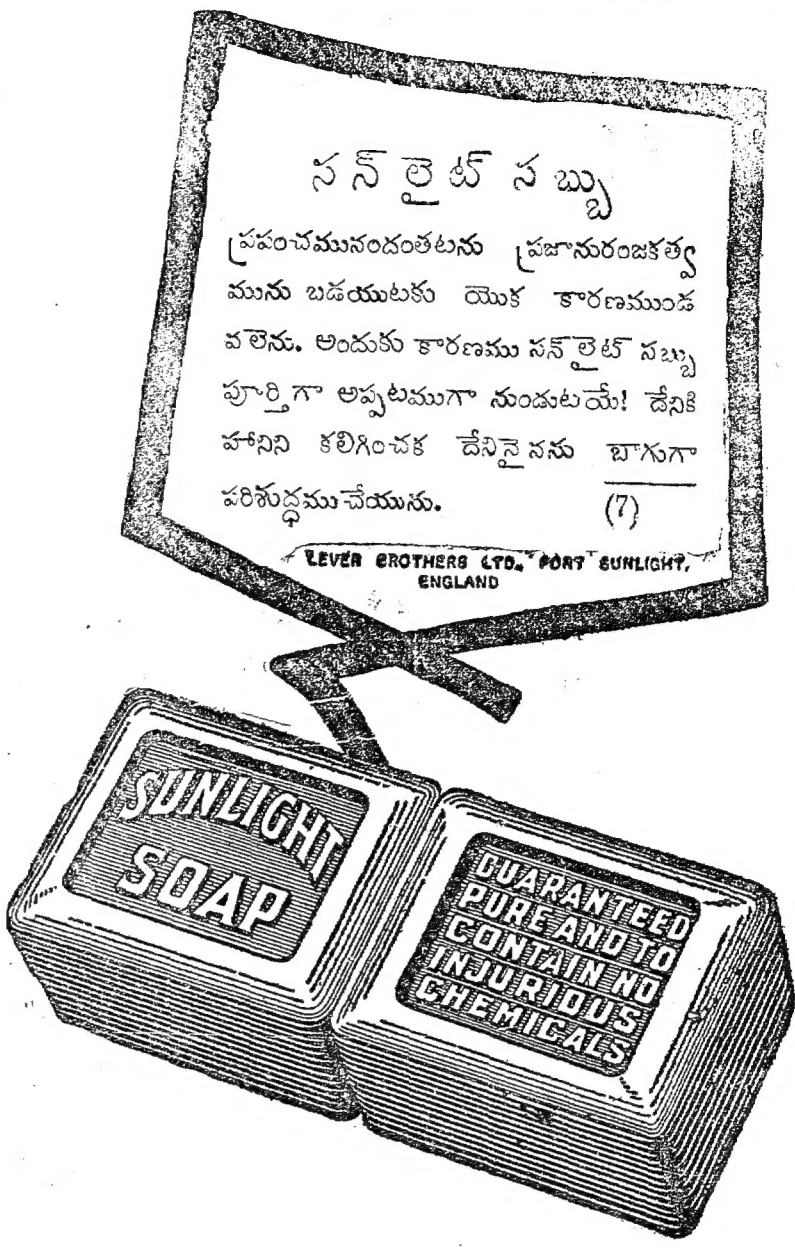
జాయింటుపట్టావున్నది. వుయ్యారు లక్ష్మయ్య భాగస్వాములు.
 వుయ్యారుగ్రామములో నేలేదు. శిస్తు రు 16-7-0 లు. వు
 య్యారు గొడవర్రులోవున్నాడు. పాలము తమ్ముడికి క్రయం
 చేసివేసినాడు. గొడవర్రు వెల్లిపొయి 20 యేళ్లు అవుతుంది. ఆ
 పట్టినుంచి అతని పేరు తొలగించలేదు. 51 వ నెంబరు వోలరు
 తోటకూర అక్కయ్యకు జాయింటు 89 వ పట్టావున్నది. అబ
 ద్దాల (వోలరు 105) భాగస్వామి. రెండవమెంబరు లక్ష్మయ్య
 మైనదగా వున్నందున గార్డియన్ అన్న అబద్ధాలు అని లెక్క
 లోవున్నది. లక్ష్మయ్యకు 24 సంవత్సరములుంచి. 52 వ వోల
 రు పిన్నబోయిన లక్ష్మయ్య. కోటాయ రామాయలకు జాయిం
 టుపట్టా 57 వున్నది. మూడవమెంబరు రామాయ మైనదనం
 దున గార్డియన్ కోటాయ. కోటాయ వోలరు. రామాయకు మై
 నాటికి వెళ్లేదు. 58 వ వోలరు మల్లపల్లి లక్ష్మయ్యకు జాయింటు
 64 వ నెంబరు పట్టావున్నది. అంజాయ వెంకాయ భాగస్వాము
 లు. అంజాయ 8 వ నెంబరు వోలరు. 119 వ వోలరు పేరు
 లెక్కలలో యెవరును కాన్పించదు. 64 వోలరు కొరివి కోట
 య్య భార్య మాణిక్యకు జాయింటు పట్టావున్నది. రామయ్య
 సుబ్బయ్య మైనదయినందున తల్లి గార్డియన్ మాణిక్యం. మాణి
 క్యకు వేరుభూమి లేదు. 58 వ వోలరు మారు మునెయ్యకు
 పట్టాలేదు. తల్లి పేర 25 నెంబరు పట్టావున్నది. శేషయ్య
 83 నెంబరు వోలరు. ఆమె బ్రతికివున్నది. 59 వ వోలరు డిల్లి
 ముత్తాయకు 97 వ పట్టావున్నది. శిస్తు రు 4-12-5 లు. లెక్క
 లలో యితని పేరు యెక్కడనులేదు. 62 వోలరు నర్రయ్యకు
 స్వంతపట్టావున్నది. శిస్తు రు 10-8-2 లు. 63 మారు సాగ
 భూషయ్యకు పట్టాలేదు. కొంత భూమిని కొన్నాడు లెక్క
 లలో అతని పేరులేదు. 68 వ వోలరు కంఠంనేని వున్నయ్యకు
 పట్టాలేదు. లెక్కలలో అతని పేరు కానిపించదు. 69 వ వోలరు
 నల్ల మోతు పెంటాయ. 152 నెంబరు జాయింటు పట్టావున్నది.
 ఆన్నదమ్ములు భాగస్వాములు. వారు వోలర్లు కారు. శిస్తు రు
 7-0-10. 74 వ వోలరు కంఠంనేని రాఘవయ్యకు పట్టాలేదు.
 పేరు లెక్కలలోలేదు. 75 వోలరు మేళసాని రత్నయ్యకు
 పట్టాలేదు. లెక్కలలో పేరు కన్పించదు. 76 వోలరు కూరా
 కుల రామయ్యకు పట్టాలేదు. తండ్రి పేర పట్టావున్నది. తండ్రి
 82 నెంబరు వోలరు. 77 వోలరు మారు రామయ్యకు పట్టాలేదు.
 లెక్కలలో పేరులేదు. 92 వోలరు బుద్ధిరాజు సుబ్బయ్య
 గారికి జాయింటుపట్టా వున్నది. వీరభద్రయ్య (105 వోలరు)
 కృష్ణమూర్తి భాగస్వాములు శిస్తు 18-12-1. 5 వ నెంబరు
 జాయింటు పట్టావున్నది. సుబ్బయ్య వీరభద్రయ్య కృష్ణమూర్తి
 భాగస్వాములు. శిస్తు 2-2-0 లు. 5 నెంబరు పెంపరపట్టాలే

దు. జిరాయిపట్టా అయివున్నది. పెంపరపట్టాలు యి
 చ్చినారు. కాని జిరాయిపట్టా క్రింద మార్చివేసినారు. 95 వోలరు
 దద్దనాల కాయన్న 187 నెంబరు పట్టావున్నది. శిస్తు 19-0-1.
 97, 18, 57, 83 వోలర్లు. తల్లి ముగ్గురుకొడుకులు 99 వ వోలరుకు
 పట్టాలేదు. 100 వ వోలరుకు జాయింటు పట్టా 166 వున్నది.
 శిస్తు 8-9-6. 101 వోలరుకు తండ్రి పేర పట్టావున్నది. తండ్రి
 18 వ నెంబరు వోలరు. 102 వ వోలరు వేము శేషయ్య. తండ్రి
 పేర పట్టావున్నది. 57 వ వోలరు మునిగాడు. శేషయ్య తండ్రి.
 శిస్తు 18-5-3. 103 వ వోలరు కొల్లిపర సుబ్బయ్యకు పట్టాలేదు.
 తండ్రి వెంకయ్య పేర 42 వ పట్టావున్నది. వెంకయ్య 103 వ
 వోలరు. 104 వోలరు మొక్కపాటి తాతయ్యకు పట్టాలేదు.
 41 వ పట్టా తండ్రి కోటాయ పేర వున్నది. కోటాయ 85 వ
 వోలరు. 109 నాదం వీరాయపేర పట్టాలేదు. పెద లక్ష్మయ్య
 (తండ్రి) పేరవున్నది పెద లక్ష్మయ్యకుడ వోలర్లే. 117 వ నెంబ
 రు వోలరు మొక్కపాటి వెంకట్రామయ్య తండ్రిపేర వున్నది.
 తండ్రిపేరు కోటయ్య. తండ్రికికూడ 85 నెంబరు వోలువున్నది.
 118 వోలరు వీరాస్వామికి 66 నెంబరు పట్టావున్నది. శిస్తు
 18-12-4. తీరువా జమీందారుగారికి చెల్లించుచున్నాడు.
 49 వ నెంబరు భూమి మాణిక్యమి. పల్లపుశిస్తు చెల్లిం
 చుచుండుటచే నీటి తీరు వ చేర్చలేదు. గద్దా వీరాయకు పట్టాలేదు. అన్న వెంకాయపేరున వున్నది.
 పట్టాశిస్తు రు 7-8-5. వెంకాయ వోలరుకాడు. చనిపోయినాడు.
 84 వ నెంబరు పట్టాలో 1-0-0 శిస్తు చెల్లించును. 84 వ నెం
 బరు పట్టాలో పెంపరపట్టా పోడింగ్ వున్నది. మందాడ
 వుయ్యారి పేర పట్టావున్నది. శిస్తు 1-11-8. లెక్కలలో అతని
 పేరులేదు. డిల్లి వీరాయ 6-11-8 శిస్తు స్వంత పట్టాలో చెల్లిం
 చును. ఇతని పేరు మరియెక్కడనులేదు.

క్రాస్ పరీక్షలో నూజిడు లాలూకా కర్ణ ములమాదిరి
 గనే వాట్కొలనుచ్చెను. పట్టావాడులకు పెంపరపట్టాలలో
 జిరాయి పేర్లు కలవనియు, 1886 ఫస్ట్లోకూడ
 నావిధముగనే లెక్కలలో కన్పించుననియు, తాను కరిజీకం
 చేయుచున్న ఏడేళ్లనుంచి యిట్టియాచారము కలదనియు సాక్షి
 నుడివెను.

పునర్విచారణ

బాపతులనగా కోర్టునెక్కు, పుట్టికుంచాలు, మేరలు,
 రైల్వేకెసులు కలిసియుండును. మేరమెట్లకు యె 1-కి 0-1-3
 పల్లమునకు యె 1 కి 0-4-0 కలరు. శిస్తు కాకుండా ఇదిగూడ
 అధికముగజమించారుగారికిచెల్లించెదరు. పుట్టికుంచము ప్రకారము
 యె 13 0-0-8 చొప్పున జమించారుగారికి చెల్లించెదరు. ఇప్పుడుకూడ

జమిందారుగారికి చెల్లించుచున్నారు. ఇవన్నియు లెక్కలలో నమోదుచేయబడినవి. ఇవికూడ శిస్తులో చేరును. రైల్వే శిస్తు రు 1 కి 0-0-6. విద్య పన్ను రు 1 కి 0-0-1½. కోడ్డు శిస్తు 0-0-1½. శిస్తుకు రు 1 కి 0-0-9. ఎల్ల కలంపుకొనవలెను. క్రయములు పండితీలు ఏలక్కలలోను కనిపించవు. ప్రత్యేకంగా యెవరైన రెంతశిస్తు చెల్లించి చిత్రాభారతంలో కన్పించును. భారతలు చిట్టలలోకూడ పట్టాదారునిపేర చెల్లించి నట్లే కన్పడునుకాని యెవరెవరికింద చెల్లించి కన్పించును. క్రయములు వగైరా వివరములను జ్ఞాపకమును బట్టి చెప్పితిని. న్యా:—మీ గ్రామములో జా యిం టు కటుంబములున్నవా?

సా:—పంచుకొని కటుంబములు లేవు.

163 సాక్షి వోగిరాల వెంకటసుబ్బారావుగారు కర్ణం, పెడవోగిరాల

ఎన్నికలసందర్భములో 10 నెంబరు లెక్కలనుబట్టి శిస్తులను తయారుచేసితిని. ఏకసంఖ్య బట్టి చేసితిని నాకు జ్ఞాపకము లేదు. తరువాత శిస్తులో 279-404 వరకు అధికముగ చేర్చబడినవి. ప్రిమిసరీ లిస్తులో, బాయింటుపట్టాలో మొదటిపేరును చేర్చుమనిరి. మొదట్లో అడవాల్లో పేర్లు చేర్చవద్దనివారు. చనిపోయినవారి వాడుక పేర్లు చేర్చలేదు. మా గ్రామములో భూమి వుండి యితర గ్రామములలో నివసించువారి లిస్తు తయారుచేయుమనిరి. ఈ సలహాలను రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరుగారిచ్చిరి. పట్టా లేకుండా భుక్త దారులుగనవచ్చువారిని చేర్చలేదు. పట్టా లేకుండా క్రయదార్లు పేర్లు చేర్చలేదు. 379 మొదలు 404 వరకు గల పేర్లలో నేను మొదలుచేర్చినవార్ల పేర్లు కొన్ని గలవు. ఒక్కొక్కరిపేరు రెండుపర్యాయములు ప్రకటించబడినది. 384-347, 381-385, 386-329, 387-317, 390-301, 391-380, 392-322, 396-342, 398-349, 403-351, యీ నెంబరులలో రెండేసి నెంబరు ఒకేవస్తుక్కి చెందుటలను రెండేసి వోట్లు వున్నవి. మా గ్రామము లేల ప్రాాలు యెట్టేబుది.

క్రాస్ పరీక్ష

చనిపోయినవారి వారసుల పేర్లు (ఎన్నికలకు ఒకటిరెండు సంవత్సరములకు పూర్వము చనిపోయినవారి సంధ్యములలో) చేర్చలేదు. వారసులు శిస్తులు చెల్లించును. క్రయంపొందినవారు విడుదల పొందనియెడల, మొదట పట్టా దారు పేరులను యెట్టేల్లయినా పొందును. శిస్తుముట్టుకు కొన్నవారివద్దనే వసూలుచేయుదును. శిస్తు చెల్లించినయెడల భూమి జప్తుచేయబడును. భూమి పంచుకొనిన సందర్భములో మాది అంతే. మా గ్రామములో కమ్మవారు, రెడ్లు, బ్రాహ్మణులు వున్నారు. కమ్మవారు నూరయ్య గోపాలకృష్ణయ్యగార్లు కు బంధువులేమో చెప్పలేను. కమ్మవారు తక్కువ. రెడ్లు బాస్తి వారెవరి పక్షమువారో నాకు తెలియదు. ఒక్కొక్కరికి రెండేసివోట్లున్నను, ఒక్కొక్క రొక్కొక్క పర్యాయమే వోటుచేసిరి. తొండ్రలపేర్లు బీబరలపేర్లు ఒకయములో మొదటిలిస్తులో చేర్చబడిన వాటికి రెండవలిస్తులో చేర్చబడినవాటికిని వేధములున్నవి.

పునర్విచారణ

కర్ణం పోతరాజు రెడ్డికులస్థుడు, పోతురెడ్డి పోతరాజు ఒక్కరే.

164-వ సాక్షి బసవరాజు సుబ్బారావుగారు ఈడర కర్ణం.

నాలుగుసంవత్సరములనుంచి కర్ణమును. మాది మొఖా సా గ్రామము. పదిమంది మొఖాసాదార్లున్నారు. కట్టబడి మొఖాసా. కట్టబడి పుయ్యూరు జమిందారుగారికి లిస్తాను. మిర్జాపురం రాజాగారు పుయ్యూరు రాజాగారు జ్ఞాతులు. మొఖాసాదార్లు వెలమవారు. దన్ను పనేని కోటగిరి గంగవల్లి. వారి యింటిపేర్లు ఎన్నికల సందర్భములో ప్రిమిసరీ లిస్తు తయారుచేసితిని. వెనకటిలిస్తులో మార్పులుచేసి క్రొత్తలిస్తు తయారుచేసితిని. తరువాత 70, 80 క్లయింపిటిమనులు వచ్చినవి. 79 దరఖాస్తులను సర్టిఫై చేసినాను ఎటుకను బట్టి సర్టిఫైచేసినాను. ఆ గ్రామములో గల వ్రాయబడలేదు. మా గ్రామముయొక్క ఆ మరకం లెక్కలు నావద్దలేవు. వారివద్ద ఆ కాంట్టు ఉండవచ్చును. వసూలుచేయుశిస్తును బట్టి వారు లిస్తులు తయారుచేసికొనియింపవచ్చును. దరఖాస్తు లేకుండా వ్రాసికో చెప్పలేను. అన్నిటిని ఒకేకోణన 31-7-26 న సర్టిఫై చేసినాను. రయతులే దరఖాస్తులు నావద్దకు తీసికు వచ్చిరి. దరఖాస్తులను సర్టిఫైచేసి రైతులకే యిచ్చివేసినాను. ముందు తహసిల్దారుగారివద్దకు వెళ్లి నాను. తహసిల్దారుగారిపేరు

యీ బార్లీ నీళ్లనే త్రాగండి

యీ బార్లీ నీళ్లని మీరు దినమున్ను భోంచేసితే మీ కడుపు వుండే పేగులున్ను అన్నియు సరిగావుండును; మీరు నిండాబలము గలిగి వారుగావుందరు. ఎంతకాలములో యీ పానకముతోటి, నిమ్మపండు రసమున్ను అయిసున్ను కలిపి భోంచేసితే ఆరోగ్యమున్ను సుఖమున్ను, వుండును రాబిన్సన్ బార్లీను తీయండి. చెత్తలుకలిపిన సాధారణ బార్లీను చూచుటకు కంటికి పగుటుగా వుండుటకు చాక్ పొడి కలిపిన బార్లీని తీయవద్దండి. రాబిన్సన్ బార్లీ శీఘ్రముగా వుడికిపోవును. అదిచేతితో తాకకచేయడిబనది.

ROBINSON'S PATENT BARLEY

రాబిన్సన్ బార్లీని తీయండి.

మెంటు యిచ్చినాను. వారివద్దకు లెక్కలు తీసికొని వెళ్లలేదు. రిజిస్ట్రేషను ఆఫీసరువద్దకు లెక్కలు తీసికొని వెళ్లలేదు. మొఖా సాదార్లు రిజిస్ట్రేషను ఆఫీసరుగారివద్దకు వెళ్లలేదు. ఎన్నికల సందర్భములో మిర్జాపురం రాజాగారు వచ్చిరి. వారితో యే పెద్ద మనుష్యులు వచ్చినది జ్ఞాపకములేదు. జమిందారుగారు మొఖాసాదారు దన్ను పునేని వెంకట్రామయ్యగారియ్యో బసచేసి వారు. ఇరువురును వెలమకులస్థులు.

క్రాస్ పరీక్ష

జమిందారుగారు వోటరులిస్తుతయారుచేయకపూర్వము వచ్చిరిని జ్ఞాపకము. ఏతైకు ఏ భూమి యెంత సాగుచేసి యెంత శిస్తు చెల్లించేది కొంతవరకు తెలుసును. సర్టిఫికేట్లు నాకు తెలిసినంతవరకు సరియైన వాటినేయిచ్చినాను. పుయ్యూరు జమిందారుగారు గొల్లపల్లి జమిందారుగారు అన్నదమ్ములు. పుయ్యూరు జమిందారుగారిని దత్తత యిచ్చినారు.

165-వ సాక్షి చట్రాతి జగన్నాధరావుగారు, లోపూడికర్ణం

ఏ డెనిమిది సంవత్సరములనుంచి కర్ణము. మాది మొఖా సా గ్రామము. 12 మంది మొఖాసాదార్లున్నారు. వారంత వెలమలు. నేను లెక్కలులేలేదు. అగ్రామమునకు లెక్కలు వ్రాయును. మొఖాసాదార్లు లెక్కలు వ్రాస్తారేమో నాకు తెలియదు. వారికి ప్రత్యేకము గుమాస్తాలున్నారు. గ్రామలెక్కలు కోటగిరి పిచ్చయ్యగారివద్ద నున్నవి. 12 గురు మొఖాసాదారులు వేరుపడి వేరువేరుగా శిస్తులను వసూలుచేసికొనుచున్నారు. మాది కట్టబడి మొఖాసా గ్రామము. కట్టబడి మిర్జాపురం రాజాగారికి చెల్లించెదము. ఎన్నికల సందర్భములో రయతులు క్లయింపిటిమనులు తెచ్చినారు. ఈ భారము లన్నియు నేనే వ్రాసి నాను. రయతులకు. భారము తెచ్చటనుండి వచ్చినవో. నాకు తెలియదు. భారములు సర్టిఫికేట్లు నేనే వ్రాసినాను. 64 క్లయింపిటిమనులు వచ్చినవి. అన్ని ఒకేకోణన వచ్చినవి. సర్టిఫికేట్లు ఒకేకోణన వ్రాసినాను. 25-7-26 న వ్రాసినాను. ఈ సందర్భములో లెక్కలు తెచ్చుచి డిప్యూటీ తహసిల్దారుగారు సమను చేసిరి.

లెక్కలు తీసిక వెళ్లితేమో జ్ఞాపకములేదు. వారికి పేరు మెంటు యిచ్చితిని. అనుభవముబట్టి సర్టిఫికేట్లు వ్రాసినాను. తహసిల్దారుగారివద్దకు వెళ్లినపుడు మొఖాసాదార్లు శిస్తుయిచ్చినారు. ఆ లిస్తు యిప్పుడు కనపడలేదు. కోటగిరి ఆక్య్యూగారు లిస్తుయిచ్చినారు. ఆయన ఒకసంవత్సరము క్రింద చనిపోయినారు. డిప్యూటీ కలెక్టరుగారివద్దకు సమనుచేసిరి. అప్పుడు లెక్కలు తీసికొని వెళ్లలేదు. 64 దరఖాస్తుదారులలో యెవరెవరెంత చెల్లించి చెప్పలేను. వీరికి వేరువేరు పట్టాలున్నవి.

న్యా:—మొదటి లిస్తులో యెందుకు చేర్చలేదు.

సా:—వెనకటి లిస్తునుబట్టి మొదట తయారు చేసితిని. దానిలో వీరి పేర్లు చేర్చబడలేదు?

క్రాస్ పరీక్ష

నేనిచ్చినవర్షియును సరియైన సర్టిఫికేట్లే. పదిహేపా యలపైగా శిస్తుచెల్లించుచున్నారని నాకు తెలుసును.

166-వ సాక్షి సి. కొళందరెడ్డిగారు

నేను రావు సాహెబును. బెజవాడ మ్యునిసిపల్ నైన్ చెయిర్సు. కొంతకాలము బెజవాడతాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు. గత, కాసనసభయెన్నికలలో ఒక అభ్యర్థిని. 6 సంవత్సరములు బెజవాడ తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటును. బెజవాడ తాలూకాబోర్డు 1925 లో మూడుగ విభజింపబడినది. విభజనతరువాత తాలూకాబోర్డు సంఖ్య 12. తరువాత 16-కు సంఖ్య పెంచబడినది. 12 యెన్నికసభ్యులు, 4 నామినేషను సభ్యులు. వోటర్ల లిస్తులు తయారుచేసి సర్కిళ్ళను నిర్ణయించితిని. ఇందుకు తాలూకాబోర్డులో తీర్మానము వ్రాసితిని. ఎన్నికలకు నోటీసుయిచ్చితిని. నేను నోటీసు యిచ్చిన తరువాత, జిల్లాబోర్డు జో కన్స్ట్రక్షన్లు పుచ్చుకొనినది. మూడు తాలూకాబోర్డు సభ్యులు వోటర్ల సర్కిళ్ళను పొడుచేయుటకు మున్ను సభ్యులు అర్హింపరి. అది ఆ కాన్స్ట్రక్షన్లను త్రోసేసేసితిని. తరువాత 6 గురు జిల్లాబోర్డు సభ్యులు అర్హింపరి. జిల్లాబోర్డు ప్రత్యేకసభ జరిగి, సర్కిళ్ళను పొడుచేయుచు తీర్మానము కాచింపమని మహాజరుపంపిరి. జిల్లాబోర్డు స్పెషలు మీటింగ్ జరిగి అటువంటి తీర్మానము

చేరి, మిటింగ్ జరిగిన తేది యిప్పుడు చెప్పలేను. ఆ తీర్మానము ఆశాశ్రీయము కనక దానిని పొందినలేదు. తాలూకా బోర్డు యొన్ని కలకు 1925 మార్చి 8, 9 తేదీలు నిర్ణయించితిని. ఇంజక్షన్ యిచ్చుటలను యొన్ని కలు జరగలేదు. 10 మార్చి నాగడుపు పూర్తి అయినది. కాటపాటి తిరుమల్రాయుడు నూజవీడు డిస్ట్రిక్టు మన్యుబోర్డులో దావాచేసెను. కాటపాటి తిరుమల్రాయుడు వాస్తవ్యుడేటా రాజాదారు మొదటి పెంపరరి ఇంజక్షన్ యిచ్చుబడెను. నేను వాదించినతరువాత ఇంజక్షన్ వేరర్దు చేయబడినది. 19-2-28 వర్తకాబడినది. తరువాత బెజవాడ డిస్ట్రిక్టు మన్యుబోర్డులో ఆర్. ఎన్. వి. పాపయ్యారావుగారు, మైలవరం జమిందారు. రెండవవారు, దావాను వేయగా ఇంజక్షన్ యిచ్చిరి. పిటిషన్ తేలేలోపల వాప్రెసిడెంటుపదవి పూర్తి అయినది. నాపదవి పూర్తి అయినతరువాత ముగ్గురు నలుగురు మొంబర్లున్నారు. వాపదవి పూర్తి అయ్యేటప్పటికి బోర్డు సభ్యులందరి గడువు ముగిసిపోయినది. అప్పుడు ముగ్గురునలుగురు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారిచే నామినేటు చేయబడిరి. శ్రీనూరి వీరయ్యగారు పెంపరరి ప్రెసిడెంటుగా నామినేటు చేయబడిరి. వీరయ్యగారు బెజవాడలో స్థిరము. శ్రీనూరు వీరయ్య నాటకంపేసికి మేనేజరు. నాటకంపేసి మైలవరం రాజా పాపయ్యారావు గారిది. వీరయ్య, అబ్దుల్ నబీసాహేబులు, చాల్ల చింతామణి నామినేటు చేయబడిరి. అబ్దుల్ నబీసాహేబుగారిది మైలవరం గ్రామం. మూడవవారు నిమ్మ జాతికులగుడు. బెజవాడ నూజవీడు రివైజింగ్ అథారిటీలవద్ద అర్జీలు పైలు చేసితిని. రివైజింగ్ బోర్డువారియెదుట చర్చించి, ఫలితము రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసుగారికి వదలితిని. నోట్స్ లిస్టులను scruti-nise చేసియుండవచ్చును. రివైజింగ్ అథారిటీని ఒక గ్రామమునకు జెల్లి స్వయముగ నోట్స్ లిస్టును పరిచాడుమని చెప్పితిని. చర్చలో యాదగ్రామమునకు జెల్లివలెనని వారినటుల నాకు జ్ఞాపకము. వారు తరువాత యాదగ్రామమునకు జెల్లివలెనని చెప్పిరి. మహాంతిగారు రివిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసుకు నూజవీడు. వారి హెడ్ క్వార్టర్స్ బెజవాడ. మహాంతిగారికిని మిర్జాపూరురాజాగారికిని గల సంబంధము నాకు తెలియదు. పెంపరరి ప్రెసిడెంటు కె. వీరయ్యగారు జమిందారుగారి తరపున పనిచేసి నాకేమో చెప్పలేను. అబ్దుల్ నబీగారు మైలవరం జమిందారుగారికి సంబంధించినవారు. చాల్ల చింతాయ మైలవరం ప్రాంతమువాడే. బంధురాలూకాలో బోల్లుకా స్వాస్ చేసితిని.

ఆయాసపడవద్దు

శూలనాప్తి తగ్గిపోవును

చాంబర్లెన్ శూలనాప్తి నివారిణి ఉపయోగించిన ఉత్తరక్షణముననే బాధనుండి విముక్తి పొంది పూర్ణము ననుభవించగలవు. ఇది చాలా సమృద్ధమైనది. చాలాకాలమునుంచి అనేక ఘనజైత్రులచే ఆమోదించబడుచున్నది. మందులంగల్గి న్నిటిలోను దొరకును. ప్రపంచమందంతటను శూలనాప్తి లకు, తిమిరి వాయువులకు, అతిసారమునకు, పొత్తికడుపునంబు బంధమైన వ్యాధులన్నిటికి వాడబడుచున్నది. వెంటనే దాని నుగుణమును పొందుచున్నారు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుంచు కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము కనిపించదు.

చేంబర్లెన్ శూలనాప్తినివారిణి

CHAMBERLAIN MEDICINE Co.,

Des Moines, Iowa U. S. A.

8919 ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరుటలేదు.

CHAMBERLAIN'S

శూలనాప్తికి, అతిసారమునకు పూచీయైన నివారిణి.

కడుపుబోలికి ప్రథమనివారిణి.

రాజప్రతినిధి "విజిటర్" గ

నుండకూడదు

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ సెనేటువారి

తీర్మానము

బొంబాయి, నవంబరు 12:—బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమునందలి లోపములను పరించి విచారణసలిసి లోపములను అంతమొందించుటకై తన సూచనలు గావించ ఒకవిచారణ సంఘము నియమింపబడెను. ఈవిచారణసంఘమువారి నివేదికను ఆధారముగ గైకొని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయపు చట్టపు సవరణిల్లును తయారుచేసిరి. రాజప్రతినిధి విశ్వవిద్యాలయపు "విజిటర్" గ నుండవలయునని ఒకక్లాజు చేర్చబడెను. కానకసభలో పలువురు ఆక్లాజును ఆక్షేపించుటచే సెనేటుసభవారి అభిప్రాయము తీసికొనవలయునని తీర్మానింపబడెను.

నిన్నటిదినము సెనేటు సమావేశము జరిగెను. రాజప్రతినిధి విజిటర్ గ నియమింపబడిన విశ్వవిద్యాలయమునకు స్వాతంత్ర్యము పోవుననియు అందుచే సవరణిల్లునందు ఈ క్లాజును తీసివేయవలయుననియు సెనేటుసభవారు తీర్మానించిరి. ఈక్లాజు అసవమైనదని ప్రభుత్వమువారికి తోచిన సవరణిల్లు అక్కరలేదనియు, పాతచట్టము ననుసరించి విశ్వవిద్యాలయమును పరిపాలించ సెనేటుసభవారు సంసిద్ధి యున్నారనియు మరెయ్యకతీర్మానము గావించబడెను. (ఆ. ప్రె.)

లక్నో మునిసిపాలిటీ

మహమ్మదీయసభ్యులు మరల రాజీనామా ఇచ్చుట

లక్నో, నవంబరు 12:—మేల్కాడు ఉత్సవమును ఆమోదించు పార్లమెంటు జరుప మునిసిపాలిటీవారు అనుమతి ఇవ్వ నందున లక్నో మునిసిపాలిటీయందలి మహమ్మదీయ సభ్యులందరు తమసభ్యత్వమునకు రాజీనామానిచ్చియుండిరి. ఆసభ్యులు మరల ఎన్నికలయందు పోటీచేసి, గెలిచినపిమ్మట తమ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా ఇవ్వవలయుననియు, ఈవిషయం ఉత్సవము జరుపుటకు మునిసిపాలిటీవారు అంగీకరించునంతవరకు మహమ్మదీయసభ్యులు రాజీనామాలు ఇచ్చుచుండవలయునని మేల్కాడు సంఘమువారు తీర్మానించిరి. ఆ తీర్మానమునుసరించి పది నంది మహమ్మదీయ సభ్యులు పోటీచేసి మునిసిపలు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి. వీరందర నిన్నటిదినము తమ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా ఇచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. (ఫ్రీ ప్రెస్)

కావలెను

3477

ఏజంట్లు, ట్రావెలింగ్ ఏజంట్లు, చీఫ్ ఏజంట్లు, భీమా కంపెనీల వనలనివయమై ఆసభ్యము గలనాథ, వ్యాపారమును తేగల శక్తిగలవారు, మొదలగువారు కావలెను. నగదు ధరావత్తుక్రింద చెల్లించవలెను. యోగ్యత ననుసరించి తీర వియ్యబడును.

Apply to—Mr. S. KABBOOR B. A., F. (S. S. (Lond) Asst. Manager (on deputation), or Dr. R. P. AIYER Supdt., General Assurance Society Ltd., 4 Lingi Chetty St. Madras.

విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రముల సహాయముతో ప్రస్తుతపద్ధతి ప్రకారము ఏర్పాటుచేయబడిన స్థలము

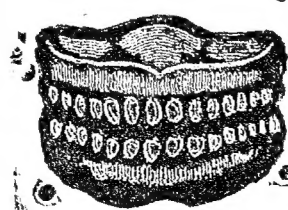
డాక్టరు జె. సి. మోడి

బొంబాయి పోర్టు ఆస్పత్రి డెంటాల్ సర్జను,

90 చాలాబాకోడ్డు, (గవర్న మెంటు భవనమునకు ఎదుట)

మాండుకోడ్డు, మద్రాసు.

ప యోగియాకు విద్యుచ్ఛక్తిచే చికిత్స చేయబడును.

పూర్తి సెట్టు దంతములు ధర రూ. 25, ఇన్ జెక్షన్ చేసి బాధలేక దంతములూడదీయ బడుటకు రూ. 1-0-0 పొంది తీసి దంతములను శుభ్రపరచుటకు చాన్స్ రూ. 5, చిగురుల నుండి వచ్చునట్టి చీము రక్తములకు డెంటాల్ డ్రోప్లము రూ. 1 కి ధర రూ. 1-0-0. అమెరికన్ డెంటిస్టుసంఘపులకు మానస్త్రువులు తీసిపోవునని నిరూపించు వారికి వైకము నా పను చేయబడును. అన్ని పనులకు పూచీ టెలితరూపకముగా యివ్వబడును. అనేకకల యోగ్యతాపత్రములను పొందియుంటిని.

గొడ్డలిలో పెద్దపులిని చంపుట

ఒకయువకుని సాహసము

యోటములు, నవంబరు 11:—యోటములు చమిపమున పాలములలో కొందరు పనివారు పనిచేయుచుండగ ఒక పెద్దపులి పొంచియుండి ఒకరైతుపై దుమికి మెడపట్టుకొనెను. ఆరైతుకునే అనుకోటి నార్కలు స్కూలు విద్యార్థి ఉకండ అనున తడు పోవుచుండెను. పెద్దపులి రైతుపై దుమికుటను చూచి ఉకండప్రక్కనున్న గొడ్డలితీసికొని బలముకొద్ది పెద్దపులిని ఒకచెబ్బకొట్టెను. పెద్దపులికి బలము గాయముతగిలి రోదనము చేయుచు పారిపోయెను. (ఆ. ప్రె.)

ఘోరహత్యలు

హంతకులకు ఉరిశిక్ష

కలకత్తా, నవంబరు 11:—24 పరగణాలయందలి బరా నూరు గ్రామమున రెండుమహమ్మదీయకుటుంబములకు ఒకభూమి విషయమై తగాదావీర్పడెను. పంపుఅను మహమ్మదీయుడు తన దాయాదియగు రహమతునకు చేరవలసినభూమిని పంచిఇవ్వక తగాదాపెట్టెను. కడకు పంపు అనువాడు రి మండి మిక్రల ప్రార్థనలుపై ఒకనాడు రాత్రి రహమతు ఇంటికిపోయి, రహమతును అతనిభార్యను బిడ్డలను కత్తితోనరికిచె చెను. రహమతు పెద్దకొడుకు ప్రక్కగ్రామమునకు పోయియుండుటచే హంతకులపాలబడలేదు. కాని మరునటిదినము అతనినిచంప ప్రయత్నములుజరిగెను గాని అతడు తప్పించుకొనెను. పోలీసు నూపరిం పెండెంటు విచారణ సంబంధపు శేవములనుచూచి మూర్ఛిల్లెను. ఆలిపూరు సెషన్సుజడ్జిగారు విచారణసలిపి పంపుకు అరిశిక్ష (పోల్వోసింపిన 5 మంది మహమ్మదీయులకును ఉరిశిక్ష విధించెను. (ఆ. ప్రె.)

వర్తకు లందరిచే విక్రయించ బడుచున్నది.

ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు.

ప్రపంచము దంతటను ప్రసిద్ధిబడసినది. మెడకులంపట, కలబద్ధకము, మానసిక, కారీరబలహీనత మొదలగునవి దీనిచే కలుపించలగును. 82 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర రూ. 1-0-0 ఇశాం I కామకాస్త్ర ఇశాం II

219 ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మసి, 26, బ్రాడ్రే, మద్రాసు. తేక మెయికోడ్, కాకినాడ.

పెట్టిడేవిస్ (U. S. A. NEW YORK) వెయిన్ కిల్లర్

స్వచ్ఛమైన మాకకాయలనుండి తయారుకాబడినది.

ఈ దివ్యవృక్షమును లోనికి పుచ్చుకొనిన జలుబు, దగ్గు, తలనొప్పి, భేదులు, అశీర్ణము, నెత్తురుబంక, కడుపునందు మంట మొదలగునవి గుణముగను.

తిమిరు వాయువు, ఆకస్మాత్తుగా గలుగు నొప్పలు, కీళ్లనొప్పలు మొదలగునవి ఈదైవధముచే వైన మర్దనచేసిన మాయముగను. పూర్తి వివరములకు ప్రతి బుడ్డి వైన చుట్టిన కాగితమును చూడుడు. ఒకబుడ్డి ధర రూ. 1-0-0.

పురుషోత్తమదాస్, హార్టీ అందు నక

(క్రికెట్ నోవేలిటీ, బొంబాయి.)

III, నై నియమనాయక వీధి, మద్రాసు.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తునుగురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ. 1-0-0. ప్రైవేట్ ప్రశ్నకు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయు కాలమును తెలుపవలెను. సర్వకార్యములయందును జయము పొందుట "జయపతికరణి" తాము 1 కి రూ. 2-0-0. చి. వి. ఖర్చులు. 0-4-0. 2598

వి. కే. శతకోపాచార్యులు తిరు వ్రణి, చిత్తూరుజిల్లా.

Printed and Published by K. Nageswara Rao, Editor, Andhrapatrika Power Press, 6 & 7, Thambu Chetty Street, Madras.